

EUROBAROMETER 2004.1

KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS A TAGJELÖLT ÉS CSATLAKOZÓ
ORSZÁGOKBAN

Terepmunka: 2004 február-március

Nyilvánosságra hozatal: 2004 július

NEMZETI JELENTÉS: MAGYARORSZÁG

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Bevezetés.....	3
1. Magyarország Európában	4
1.1 Elégedettség az élet különböző területeivel	4
Személyes helyzet az öt évvel ezelőttihez hasonlítva.....	8
Középtávú kilátások.....	8
1.2 Problémák, amelyekkel ma Magyarország szembenéz	9
1.3 A különböző intézményekbe vetett bizalom.....	11
2. Tájékozottság az Európai Unióról	14
2.1 A tájékozottság szintje	14
EU kvíz kérdések.....	15
A csatlakozással, a bővítéssel kapcsolatos tájékozottság	16
2.2 Az EU-val kapcsolatos információk lehetséges forrásai	18
Az Európai Unió megjelenése az országos médiában.....	19
2.3 Az Európai Unió intézményei.....	20
3. Az Európai Unió tagság támogatása.....	22
Az EU-tagság támogatottságának változása	22
EU tagság várható előnyei	25
Az Európai Unió stratégiai céljainak támogatása	26
4. Mit jelent Európa	28
4.1 Az Európai Unióról kialakult kép	28
Az EU működésének és a tagsággal járó előnyök	29
Az Európai Unió szerepe.....	31
Az Európai Unió tagsággal kapcsolatos félelmek.....	31
Az Európai Unió költségvetése.....	33
4.2 Európai identitás	34
5. Az Európai Unió intézményi reformja.....	36
Technikai információ	40
Kérdőív	43

Bevezetés

A Standard Eurobarométer (EB) és Jelentkező Országok Eurobarométere (Candidate Countries Eurobarometer, CC-EB), azon társadalmakról gyűjt és tesz közzé információkat, melyek az Európai Unió tagállamai, (EB) vagy hivatalosan kandidáló státuszt nyertek (CC-EB). A két vizsgálat-sorozatban gyűjtött információk egymással teljes mértékben összevethetőek. Az Eurobarométer folyamatosan nyomon követi az EU tagság támogatását minden egyes országban, és rögzíti az európai kérdésekkel kapcsolatos véleményeket, hozzáállásokat.

Ez a tanulmány a 15 korábbi, a 10 új és a 3 tagjelölt országban 2004 februárjában és márciusában végzett kutatás eredményeit tartalmazza. Az adatfelvétel idején a tanulmányban már „új tagországok”-ként aposztrofált tíz csatlakozó ország még nem volt tagja az EU-nak. A Standard Eurobarométer és a Jelentkező Országok Eurobarométere (CCEB 2004.1 és EB 61) mindösszesen 28,340 polgárt kérdezett meg személyesen, 28 Európai országban. Minthogy a terepunta mindkét vizsgálatban egyformán zajlott, és a vizsgálatok azonos kérdésekkel dolgoztak, lehetőség nyílik a korábbi és az új tagállamok, illetve a májusi bővítést követően továbbra is jelentkező országok közvéleményének a jellemzésére.

A Standard Eurobarométert az EORG, a Jelentkező Országok Eurobarométerét pedig a Magyar Gallup Intézet koordinálta az elmúlt öt év során.

Rövidítések:

- Az **EU-25** adatok a 25 tagúvá bővült EU súlyozott eredményeit jelzik, beleértve Ciprust (CY), a Cseh Köztársaságot (CZ), Észtországot (EE), Magyarországot (HU), Lettországot (LV), Litvániát (LT), Máltát (MT), Lengyelországot (PL), Szlovákiát (SK) és Szlovéniát (SI) is.
- **EU-15** a 2004 május 1-i bővítést megelőzően is EU tag országokat jelenti: Ausztria (AT), Belgium (BE), Dánia (DK), Finnország (FI), Franciaország (FR), Németország (DE), Görögország (EL), Írország (IE), Olaszország (IT), Luxemburg (LU), Hollandia (NL), Portugália (PT), Spanyolország (ES), Svédország (SE), és az Egyesült Királyság (UK)
- az **ÚJ-10** megjelölés a 2004-ben taggá váló országokat jelöli: Ciprust (CY), a Cseh Köztársaságot (CZ), Észtországot (EE), Magyarországot (HU), Lettországot (LV), Litvániát (LT), Máltát (MT), Lengyelországot (PL), Szlovákiát (SK) és Szlovéniát (SI)
- **CC-3**-nak hívjuk a jelentkező országok azon csoportját, akik kimaradtak a 2004-es bővítési körből: Bulgária (BG), Románia (RO), és Törökország (TR)

1. Magyarország Európában

Mi magyarok gyakran panaszkodunk, hogy mennyi problémával kell megküzdenünk, mennyire nehéz nekünk, és hogy mennyire pesszimisták vagyunk. Ugyanakkor más dolgokra pedig büszkék vagyunk magunkkal kapcsolatban; az európaiságunkra, a tudósainkra, a történelmünkre, a sportolóinkra. Ha körülnézünk Európában (amit, valljuk be, ritkán teszünk meg) egyszer csak kiderül, hogy más nemzetek még pesszimistábbak, még jobbak a focistáik, és még több problémával küzdenek, mint mi, magyarok.

Az Eurobarometer vizsgálat, amelyet az EU immár 30 éve működtet, lehetőséget nyújt arra, hogy jónéhány területen összehasonlíthassuk magunkat az Unió 24 másik tagországával, perspektívába helyezve mindazt, amit magunkról gondolunk. Az ilyen összehasonlítás során kiderül, hogy például a tíz csatlakozó ország átlagához képest a magyarok a rövidtávú kilátásokat illetően inkább kevésbé borúlátók, a saját országban várható munkavállalási helyzetet illetően pedig a huszonöt tagország átlagához képest is optimistábbak. A középtávú várakozásokat illetően a magyarok optimistábbak, mint a tíz csatlakozó ország lakossága átlagosan. Mind a rövid- mind pedig a középtávú kilátásokat tekintve a csatlakozást röviddel megelőző időben az új tagállamok polgárai borúlátóbbak voltak a huszonöt uniós tagország átlagánál, de a 2004-es év, az EP választások éve, nem tartozik a nagy várakozásokkal teli évek közé Európa-szerte.

1.1 Elégedettség az élet különböző területeivel

A magyarok több mint fele (51%) úgy véli, hogy az élethelyzete általában véve ugyanolyan marad az elkövetkező egy évben. A magyarok ebben a tekintetben kiegyensúlyozottabbnak tűnnek, mint a 25 tagország, valamint az újonnan csatlakozó tagországok polgárai átlagosan (49% illetve 42%). A huszonöt tagország polgárai közül 31% számít arra, hogy jobb lesz az élete a következő 12 hónap során, ezzel szemben a magyarok mindössze 18%-a számít ebben a tekintetben javulásra – ez az adat alátámasztani látszik a magyar pesszimizmusról elterjedt sztereotípiákat. Ugyanakkor az új csatlakozó országok átlagában a magyaroknál többen számítanak személyes helyzetük rosszabbodására, ami inkább arra utal, hogy a magyarok ugyan szkeptikusan, de nem kirívóan pesszimistán tekintenek az elkövetkező egy év elé.

A magyar gazdaság elmúlt egy-két évét a lassuló növekedés jellemezte. A magyar közvéleményre mély benyomást gyakorolt néhány multinacionális vállalat keletre költözése, amelyet a még olcsóbb délkelet ázsiai munkaerő jelentette előnyökkel magyaráztak az érintett vállalatok. Emellett a 2002-es választási kampányhoz kötődő populista gazdaságpolitika kifulladására újra szembesítette az országot a gazdasági és pénzügyi korlátokkal. A kormány 2003 második felében versenyképességet javító gazdasági intézkedéseket, és az állami szférát érintő jelentős megszorításokat vezetett be az egyre növekvő deficit csökkentése érdekében. A 2003-as év során az ország egy kisebbfajta valutaválsággal is szembenézett, amelynek során a Forint többszöri spekulációs támadásoknak volt kitéve, és ezek eredményeképpen jelentősen és tartósan meggyengült. Mindezek kapcsán felszínre került a kormány és a jegybank éles vitája, amely a közvélemény számára egy rosszul vezetett ország képét sugallta. Mindeközben a gazdasági helyzet egész Európában meglehetősen rossz volt, az EU gazdasága szinte nem növekedett, és a tagországokban egyre nőtt a pesszimizmus. Ezek tükrében nem meglepő, hogy Magyarországon csakúgy, mint a többi EU tagországban, a gazdasági bizalom csökkent.

Kis híján a magyarok fele (47%) számít a gazdasági helyzet rosszabbodására a következő egy év során. A tíz új tagország polgárai átlagosan szintén rendkívül pesszimistának mondhatók ebben a tekintetben (52%), de a 25 tagország átlagában is rendkívüli, eddig példátlan mértékű pesszimizmust rögzített az Eurobarometer 2004 tavaszán (44%).

A munkavállalási lehetőségek Magyarországon szintén aggasztóak a magyarok többségének számára, sokkal többen számítanak romló helyzetre az elkövetkező 12 hónap során (40%), mint javulóra (15%). Azonban Magyarország még mindig optimistább e tekintetben, mint az újonnan csatlakozott 10 ország átlagosan (rosszabb lesz: 48%).

Mint általában, a személyes vagy háztartási szinten az emberek kevésbé pesszimisták, mint a gazdasági makrofolyamatok megítélésében. A magyarok a saját személyes munkavállalói helyzetüket abszolút értelemben tulajdonképpen optimistán értékelik, összességében 57% javulást vagy stabilitást vár e tekintetben a következő esztendőőtől. Mégis, az új tagországokhoz képest kevésbé kedvező ez a várakozás: ők még optimistábban látják az elkövetkező 12 hónapot, és a teljes EU átlagához képest pedig még nagyobb a magyarok „lemaradása”. Nem elhanyagolható százaléka a magyaroknak pedig egyenesen romló tendenciákat feltételez a munkavállalói helyzete tekintetében (21%), ők pontosan kétszer annyian vannak, mint ahányan javulást prognosztizálnak.

A háztartások anyagi helyzete a magyarok közel fele szerint változatlan marad a csatlakozás évében (46%). Ugyanakkor, a magyarok valamelyest optimistábbak ebben a tekintetben a 10 újonnan csatlakozott ország átlagához képest (41%), amit talán magyarázhat az, hogy a reálkeresetek az elmúlt két évben évi 10% körüli mértékben nőttek. A kérdezetteknek csupán 14% szerint lesz a magyarok háztartása jobb anyagi helyzetben a következő 1 év során.

Mit vár Ön az elkövetkező 12 hónaptól: a következő 12 hónap alatt jobb lesz, rosszabb lesz, vagy ugyanolyan marad ...

<i>Az Ön élete általában</i>	Ugyanolyan	Roszzabb	Jobb	NT/NV
Magyarország	51	27	18	3
Új tagállamok	42	31	22	5
EU-25	49	17	31	4

<i>A gazdasági helyzet lehetőségek a saját országban</i>	Ugyanolyan	Roszzabb	Jobb	NT/NV
Magyarország	31	47	15	7
Új tagállamok	24	52	16	9
EU-25	32	44	17	6

<i>Háztartásának anyagi helyzete</i>	Ugyanolyan	Roszzabb	Jobb	NT/NV
Magyarország	46	38	14	2
Új tagállamok	41	39	15	5
EU-25	52	24	21	4

<i>A munkavállalási lehetőségek a saját országban</i>	Ugyanolyan	Roszzabb	Jobb	NT/NV
Magyarország	35	40	15	11
Új tagállamok	27	48	15	10
EU-25	30	48	15	7

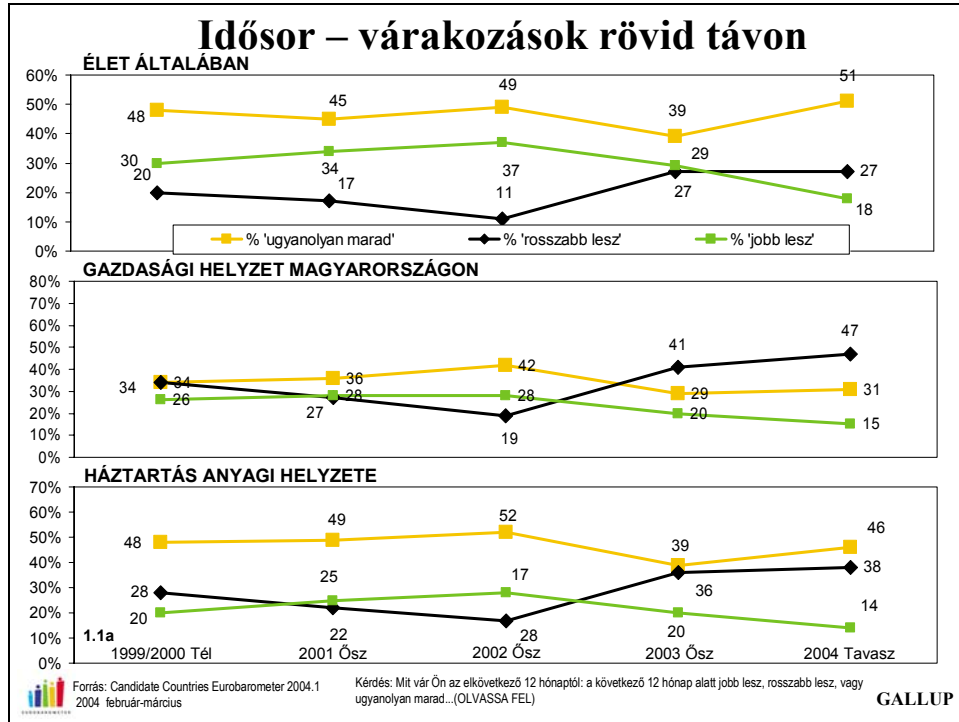
<i>Az Ön munkavállalói helyzete</i>	Ugyanolyan	Roszzabb	Jobb	NT/NV
Magyarország	47	21	10	22
Új tagállamok	52	18	12	18
EU-25	58	12	20	10

Ha megvizsgáljuk a magyarok véleményét életükről és várakozásaikat az elmúlt 4 adatfelvétel során, láthatjuk, hogy a legoptimistábbak 2002 őszén, a választások után voltak a magyarok, majd másfél évre rá, 2004 tavaszán már többen vélték úgy, hogy élethelyzetük rosszabb lesz mint ahányan javulásra számítottak.

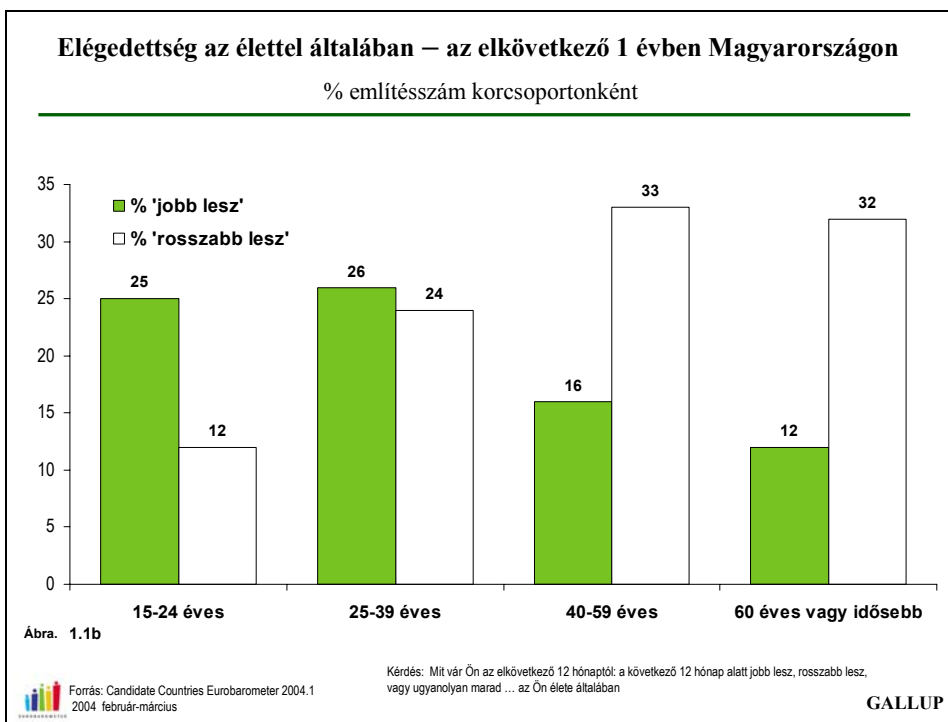
A gazdasági helyzet alakulásában még drámaibb a változás ezalatt az időszak alatt. Azok körében, akik úgy vélték, hogy a magyar gazdasági helyzet jobb lesz, csökkenő tendencia figyelhető meg 2002 ősze óta (az addig viszonylag stabil 28%-ról 15%-ra csökkent ezen válaszadók aránya). Ezzel egy időben 28 százalékponttal nőtt meg azok aránya, a legkisebb csoportból a legnagyobb csoporttá válva, akik azt gondolják, hogy a rövid távú gazdasági kilátásai az országnak rosszak.

Hasonló, bár sokkal enyhébb tendenciákat látunk mikroszinten, a háztartás anyagi helyzetét illetően. A magyarok saját anyagi helyzetükkel kapcsolatban 2003 őszén voltak a legtanácstalanabbak – ekkor voltak a legkevesebben azok, akik bármilyen jóslatra is vállalkoztak a kérdést illetően. Azóta a helyzet

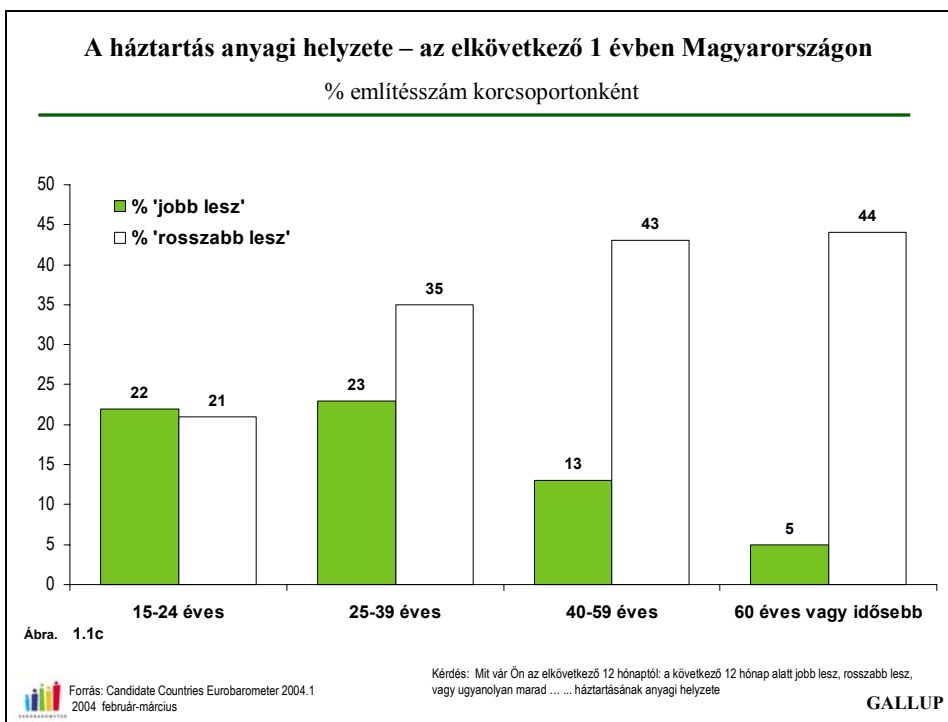
annyiban változott, hogy kevesebben maradtak a bizonytalanok, kicsivel többen azok a romlásra számítanak, és az eddiginél is kevesebben az optimisták.

A legfiatalabb generáció a leginkább optimista abban a tekintetben, hogy az élethelyzete az elkövetkező 12 hónap során hogyan alakul. A 15-24 éves válaszadók egynegyede véli úgy, hogy az élete jobb lesz a következő 1 év során, csupán 12% véli úgy, hogy rosszabb lesz. A 25-39 éves korosztály esetében a leginkább szembetűnő az, hogy közel ugyanolyan arányban vannak az optimisták és a pesszimista válaszadók. 2 százalékponttal többen várják, hogy életük jobb lesz (26%). Leginkább pesszimisták a 40-59 évesek, 33%-uk szerint az életük rosszabb lesz az elkövetkező 1 év során. A 60 évesnél idősebbek szintén nem túl kedvezően nyilatkoznak a várható élethelyzet alakulásáról, csupán 12%-uk szerint lesz jobb az életük az elkövetkező 12 hónapban.

A háztartás anyagi helyzetét tekintve a fiatalok már megosztottabbak, 9 százalékponttal többen vélik úgy, hogy a háztartásuk anyagi helyzete rosszabb lesz az elkövetkező 12 hónap során (21%), mint amekkora hányaduk a személyes helyzetét általában gondolja, hogy rosszabb lesz. Leginkább pesszimisták a legidősebb magyarok (60 éves vagy annál idősebb válaszadók), 44%-uk érzi úgy, hogy rosszabb lesz az anyagi helyzete az elkövetkező egy évben és csupán 5%-uk szerint lesz jobb.

Személyes helyzet az öt évvel ezelőttihez hasonlítva

	Javult	Ugyanolyan maradt	Roszbabb lett	NT/NV
Magyarország	25	28	46	1
Új tagállamok	24	30	44	2
EU-25	31	35	32	1

A magyarok egynegyede véli úgy, hogy saját mostani helyzete az öt évvel ezelőttihez képest javult. Ez az arány lényegében megegyezik az újonnan csatlakozott 10 ország átlagával (24%), és 6 százalékponttal alacsonyabb a 25 tagország átlagánál. Figyelemreméltó, hogy ezzel szemben, hogy a magyarok 46%-a szerint a saját helyzete inkább rosszabb lett az öt évvel ezelőttihez képest, ami sokkal magasabb mint az EU-25 átlag, de nem különbözik lényegesen a csatlakozó országok átlagától.

A demográfiai csoportokat vizsgálva azt látni, hogy a leginkább pozitívan a 25-39 éves korosztály látja a mostani helyzetét az öt évvel ezelőttihez képest: 39%-uk véli úgy, hogy javult a helyzete. Az 55 éveseknek és az ennél idősebbeknek a 38%-a úgy véli, hogy a helyzete most rosszabb, mint 5 évvel ezelőtt. Azt, hogy az élethelyzetük az öt évvel ezelőttihez képest javult, azok a magyarok mondják a legnagyobb arányban, akik legalább 16 éves korukig tanulmányokat folytattak (47%).

A magyar férfiak nagyobb arányban észleltek javulást az öt évvel ezelőtti helyzetükhöz képest (54%), mint a nők (46%).

A nyugdíjas válaszadók nagyobb része úgy érzi, hogy helyzete ugyanolyan maradt vagy rosszabb lett (46%, illetve 41%). A magyar nyugdíjasoknak csupán 16%-a mondta, hogy a helyzete javult az 5 évvel ezelőttihez képest.

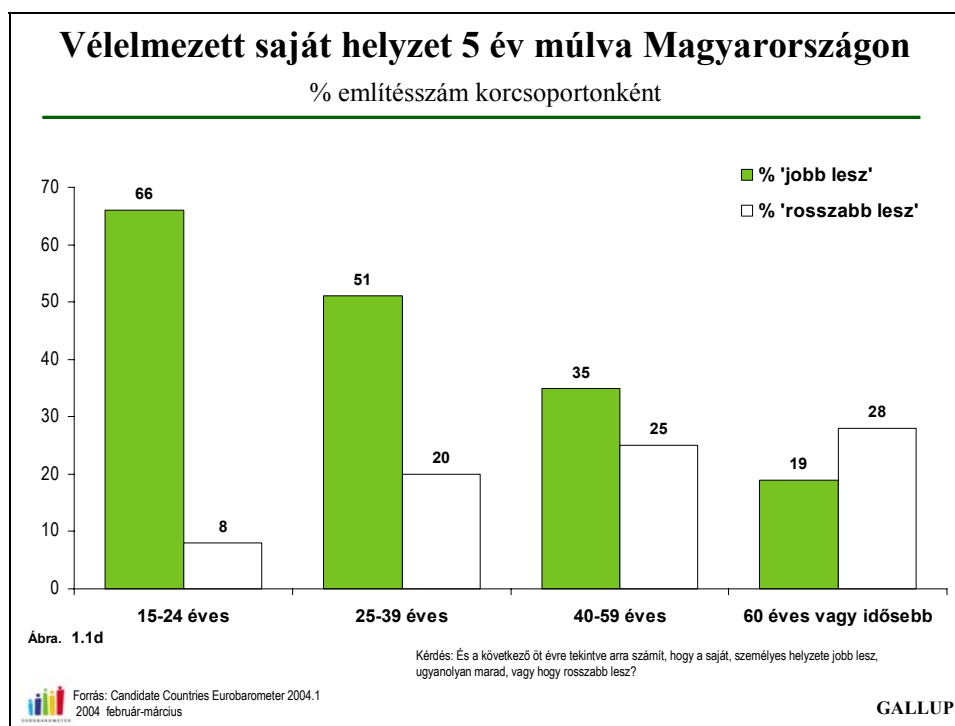
Középtávú kilátások

Az elkövetkező 5 évre a helyzetükkel kapcsolatban a magyarok inkább optimistán tekintenek. 39%-uk szerint jobb lesz a helyzetük, ez 6 százalékponttal több, mint az újonnan csatlakozó 10 országban átlagosan.

	Jobb lesz	Ugyanolyan marad	Roszbabb lesz	NT/NV
Magyarország	39	27	22	12
Új tagállamok	33	30	23	14
EU-25	38	37	17	8

A magyar férfiak optimistábbak a nőknél, nagyobb arányban gondolják, hogy öt év múlva jobb lesz a helyzetük (52%). Azok, akik legalább 16 éves korukig tanulmányokat folytattak, bizakodóbbak a jövőt tekintve, mint azok, akik még tanulnak (47%, illetve 17%). A legoptimistábbak a 15-24 és 25-39 évesek: az előbbieket 66%-a, az utóbbiak 33%-a szerint a helyzete 5 év múlva jobb lesz a jelenleginél.

A nyugdíjasok 46%-a úgy érzi, hogy a következő öt év során nem változik a helyzete, de csaknem ugyanennyien (44%) azt gondolják, hogy helyzetük romlani fog.

1.2 Problémák, amelyekkel ma Magyarország szembenéz

Az ország két legfontosabb problémáját illetően a magyarok körében csaknem teljesen az a sorrend alakult ki, mint az újonnan csatlakozó tagországok átlagában.

A magyarok legnagyobb arányban a gazdasági helyzetet nevezték meg azon két probléma egyikeként, mellyel az országnak szembe kell néznie - 44%-uk nyilatkozott így. A második legnagyobb arányban említett probléma a munkanélküliség kérdése (42%), ami érdekes, mivel Magyarországon a regisztrált munkanélküliek aránya 2000 óta folyamatosan csökken, és a jelenlegi 5,5% az egyik legalacsonyabb Európában. Az újonnan csatlakozó országok átlagában és a 25 EU tagország átlagában ugyancsak ez a két probléma szerepel az első két helyen, azonban fordított sorrendben: a tíz új tagország átlagában 61, a 25 tagország átlagában 47 százalékkal a munkanélküliség a legnagyobb arányban említett probléma. A gazdasági helyzet mindkét országcsoport átlagában a második helyre sorolódott (35, illetve 27 százalékkal).

Figyelemreméltó, hogy a magyarok közel egyharmada az egészségügyi ellátórendszer helyzetét nevezte meg a legfontosabb problémák egyikeként (30%). A tízek átlagában ez ugyancsak a harmadik, a 25 tagország átlagában azonban csak az ötödik legfontosabb probléma. Közismert hogy a magyar egészségügyi rendszer alapos és mélyreható átalakításra szorul, amelyet az Európai Unió ajánlásai mellett az ország lehangelő egészségügyi és halálozási mutatói is sürgetővé tesznek.

Az infláció a negyedik legfontosabb olyan probléma a magyarok szerint, amellyel az országnak ma szembe kell néznie (28%).

A bűnözés Magyarországon a következő, az ötödik helyen áll 19 százalékos említéssel. A tíz új tagország átlagában is és a 25 tagország átlagában is magasabb az említések aránya (23, illetve 25%), és így ezekben az ország csoportokban a bűnözést az áremelkedésnél/inflációnál súlyosabb problémának tekintik.

A magyarokat a nyugdíjak és az adózás foglalkoztatja még a leginkább – 11, illetve 7%-uk említett ezt a két problémát a két legfontosabb egyikeként. Az említett két területet a 25 tagországban hasonlóan fontosnak tartották a válaszadók, mint a magyarok.

A bevándorlás és a terrorizmus a magyaroknak és átlagosan a tíz csatlakozó ország polgárainak csak kicsiny, 2-3 százaléka szerint olyan probléma, amellyel ma Magyarországnak szembe kell néznie, szemben a 25 tagország válaszadóinak 13-13 százalékos átlagával.

1.2 tábla. Legfontosabb problémák, amelyekkel Magyarország ma szembenéz						
Magyarország rangsor	PROBLÉMA	Magyarország (%)	Újak (%)	EU-25 (%)	Újak rangsor	EU-25 rangsor
1	Gazdasági helyzet	44	35	27	2	2
2	Munkanélküliség	42	61	47	1	1
3	Egészségügyi ellátórendszer	30	25	17	3	5
4	Áremelkedés / Infláció	28	19	19	5	4
5	Bűnözés	19	23	25	4	3
6	Nyugdíjak	11	9	10	6	7
7	Adózás	7	8	8	7	8
8	Lakásügy	6	4	4	8	10
9	Oktatási rendszer	3	3	5	9	9
9	Környezetvédelem	3	2	3	10	11
9	Bevándorlás	3	2	13	10	6
10	Terrorizmus	2	2	13	10	6
11	Tömegközlekedés	1	1	2	11	12
11	Védelem / Külpolitika	0	1	2	11	12
11	Egyéb (spontán)	0	1	1	11	13

1.3 A különböző intézményekbe vetett bizalom

A magyarok számára az ENSZ tűnik a leghitelesebbnek a kérdezéskor felsorolt tizenöt – túlnyomóan nemzeti – intézmény közül; a magyarok több mint fele (55%) mondta, hogy bízik benne. Ezt követi a rendőrség és az Európai Unió, mint intézmények, amiket a leghitelesebbnek tartanak a magyarok (54-54% bízik mindkettőben). A rendőrségbe vetett bizalom az összes volt szocialista ország közül Magyarországon a legmagasabb. A hadsereg és a jótékonyági vagy önkéntes szervezetek szintén több mint 50%-os bizalmat élveznek a magyarok körében (52% illetve 50%).

Míg a magyaroknak csaknem a fele (47%) bízik az igazságszolgáltatásban és jogrendszerben, az újonnan csatlakozott 10 ország átlagában a lakosságnak alig több mint negyede (27%) bízik, szemben azzal a 62%-kal, mely inkább nem bízik benne.

A politikai pártok iránt Magyarországon is, a tíz most csatlakozott ország átlagában és a 25 tagország átlagában is a legkisebb a bizalom a 15 vizsgált intézmény közül. A magyaroknak mindössze 13%-a bízik a politikai pártokban, és négy közül hárman (75%) inkább nem bíznak bennük. A huszonöt tagország átlagában statisztikai hibahatáron belül magasabb csak az arány (14%), a tíz új tagország átlagában pedig még alacsonyabb (7%).

Valamelyest hitelesebbek csak Magyarországon (a tizenöt közül a tizennegyedik helyre sorolódva) a szakszervezetek: a magyarok 16%-a nyilatkozott úgy, hogy inkább bízik bennük, szemben a 61 százalékkal, mely inkább nem bízik a szakszervezetekben.

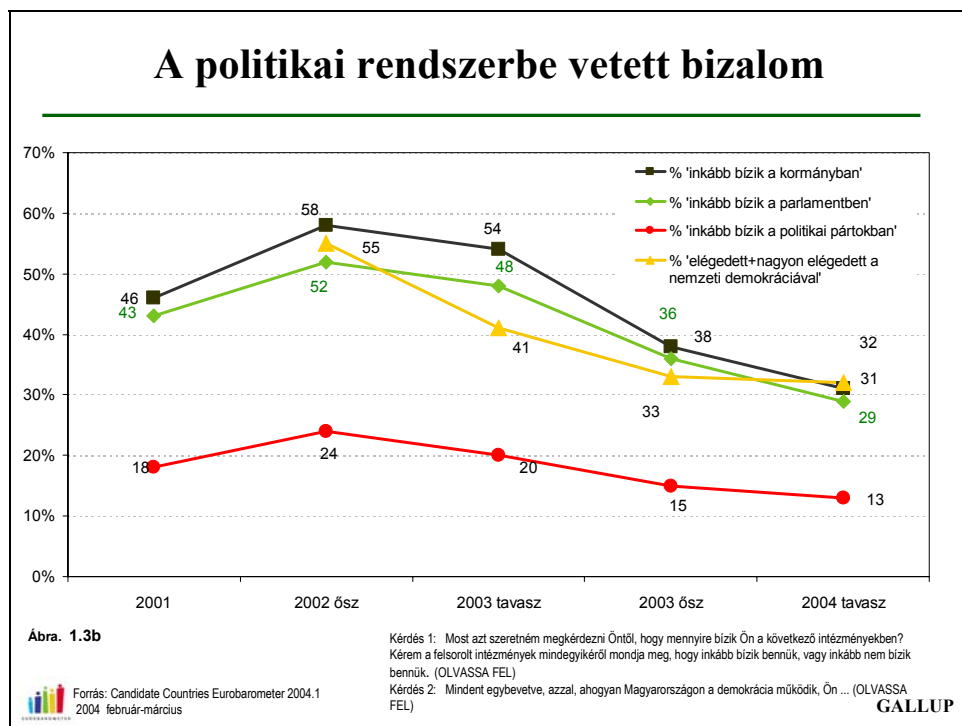
A médiumok közül a televízió tűnik a leghitelesebbnek a magyarok körében, 44% inkább bízik ebben a médiumban (de 50% inkább nem bízik). A rádiót 2 százalékponttal kevesebben tartják hitelesnek (42%, de itt is többen vannak, akik nem bíznak benne: 47%), és a nyomtatott sajtó hitelessége ennél is jóval alacsonyabb a magyarok körében: 27% mondja, hogy inkább hisz a sajtónak, a megkérdezettek csaknem kétharmada (64%) pedig inkább nem bízik benne. Az újonnan csatlakozott országok és a huszonöt tagország polgárai is átlagban hitelesebbnek tartják a nyomtatott sajtót, mint a magyarok (49%, illetve 47%).

A magyar kormány és magyar parlament közel egyharmados bizalmat élvez a magyarok körében. A válaszadók 31%-a bízik a magyar kormányban, és 29%-a tartja hitelesnek a magyar parlamentet. Az újonnan csatlakozott országok viszont még kevésbé bíznak a saját kormányuk, illetve parlamentjük munkájában, mint a magyarok: 17%, illetve 16% nyilatkozott úgy átlagban, hogy inkább bízik ezekben az intézményekben.

1.3a tábla. Intézményekbe vetett bizalom

	Magyarország			Új tagállamok			EU-25		
	Inkább bízik	Inkább nem bízik	NT/NV	Inkább bízik	Inkább nem bízik	NT/NV	Inkább bízik	Inkább nem bízik	NT/NV
Hadsereg	52	33	14	58	26	15	63	26	7
Rádió	42	47	11	60	30	10	62	29	9
Jótékonyági vagy önkéntes szervezetek	50	34	16	51	29	19	59	28	6
Televízió	44	50	6	57	35	8	54	39	8
Vallási intézmények, szervezetek	39	45	16	45	41	15	42	45	6
Sajtó	27	64	9	49	41	10	47	46	12
Az ENSZ	55	28	18	50	27	24	49	34	14
Rendőrség	54	38	8	42	48	10	61	33	16
Az Európai Unió	54	32	14	40	37	23	41	41	9
Szakszervezetek	16	61	23	22	52	26	34	50	14
Igazságszolgáltatás / a magyar jogrendszer	47	42	10	27	62	11	45	47	9
Nagyvállalatok	21	62	17	23	56	21	26	60	11
A magyar parlament	29	61	10	16	76	9	35	54	18
A magyar kormány	31	58	11	17	74	9	28	63	17
Politikai pártok	13	75	12	7	82	11	14	77	13

A politikai rendszerbe vetett bizalom a 2001-től 2002 őszeig tartó emelkedés után 2002 ősze óta folyamatosan csökken. A bizalom 2003 tavasza és ősze között csökkent a leginkább. Legnagyobb mértékben a kormány iránti bizalom csökkent ez alatt a fél év alatt: 16 százalékponttal. Ez az az időszak, amikor a kormányzó Szocialista Párt népszerűsége is visszaesett, és a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség átvette a vezetést a közvélemény-kutatások szerint. Az egész évet tekintve (2003 tavasza és 2004 tavasza között) 23 százalékponttal csökkent a kormány iránti bizalom.

A magyar parlament iránti bizalom kisebb mértékben csökkent. Tavaly tavaszhoz képest most 19 százalékponttal alacsonyabb a parlamentben bízók aránya.

A politikai pártokkal kapcsolatban a legutóbbi adatfelvétel során a magyaroknak mindössze 13%-a mondta, hogy inkább bízik bennük. Ez 7 százalékponttal kevesebb, mint az egy évvel korábbi bizalomérték.

A politikai intézmények iránti bizalom változása és a nemzeti demokráciával való elégedettség hasonló tendenciát mutat. A nemzeti demokráciával való elégedettség erőteljesen csökkent tendenciát 2002 ősze óta. A legutóbbi mérés során a magyarok 31%-a (az egy évvel ezelőttinél 10 százalékponttal kevesebb) mondta, hogy elégedett a nemzeti demokráciával.

A nők inkább bíznak a politikai pártokban, mint a férfiak (15% ill. 10%). A magyar kormány és a magyar parlament szintén nagyobb bizalmat élvez a nők körében.

Mindezekkel együtt a politikai intézményekbe vetett bizalom Magyarországon inkább jó-közepesnek mondható az új EU országok többségéhez képest, ahol olyan kirívó példákkal is találkozhatunk, mint Lengyelország, ahol a kormányba, a parlamentbe, és a politikai pártokba vetett bizalom egyaránt egyszámjegyű.

2. Tájékozottság az Európai Unióról

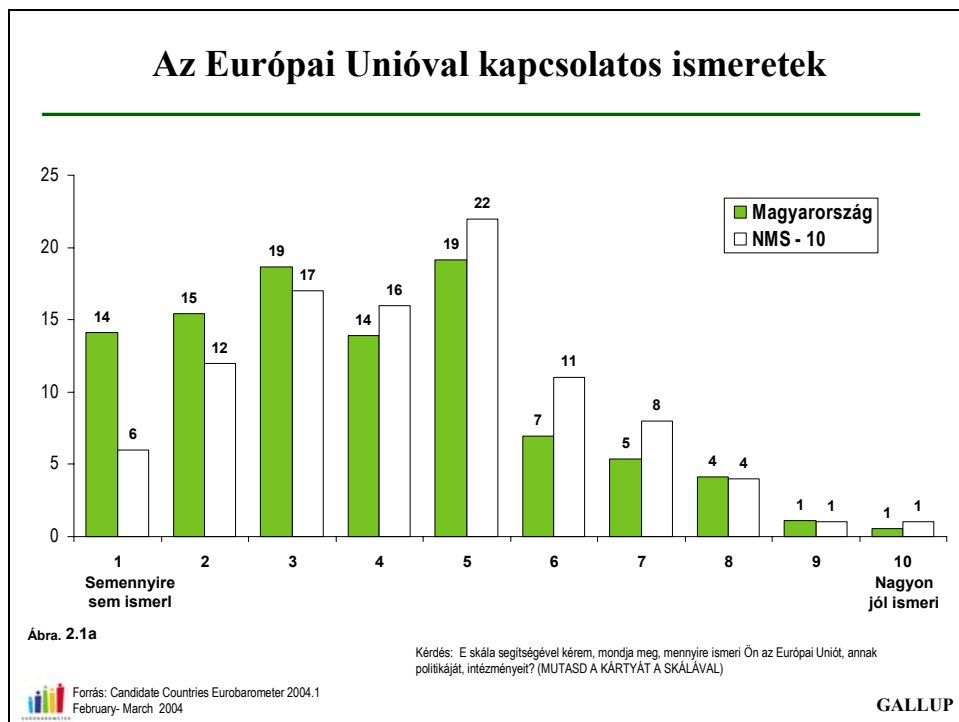
Magyarországon az Európai Unióról és csatlakozási kérdésekről az emberek nem gondolják eléggé tájékozottnak magukat, bár bizonyos alaplétségi kérdésekben (pl. EU zászló, himnusz, stb.) ugyanannyit, vagy többet tudnak, mint az Uniós tagországok polgárai. A csatlakozás időpontjához közeledve a megkérdezettek még mindig úgy érezték, hogy nem tudnak eleget azokról a dolgokról, amelyek a bővítés után nagymértékben meghatározzák az életüket. Azok az információk, amelyeket viszont megtudnak különböző fórumokon, csökkentik az ország Európai Uniós tagságának támogatottságát (l. következő fejezet).

Ebben a fejezetben Magyarország polgárainak az Európai Unióval, annak politikájával, alapvető szimbólumaival, intézményrendszerével kapcsolatos ismereteit, tájékozottságát mutatjuk be.

2.1 A tájékozottság szintje

Magyarországon a többségnek – önértékelése szerint - átlagos vagy inkább ennél kevesebb ismerete van az Európai Unióról. A megkérdezettek 14% abszolút tájékozatlan ebben a kérdésben, és csak a felnőtt lakosság 1 %-a vallja magáról azt, hogy nagyon jól ismeri az EU-t és intézményeit, de ha az egyes tájékozottsági szinteket összevonnuk, a lakosság közel fele (48%) alig ismeri az EU-t (1-3 ismeretszint), míg a jól tájékozottnak (8-10 ismeretszint) csak a megkérdezettek 6%-a vallja magát. Ez a tendencia figyelhető meg az új tagországok átlagában is.

Az átlagos ismeret mérőszáma Magyarországon 3,83, míg az újonnan csatlakozó országokban az ismeretüket átlagosan 4,37-re értékelik a polgárok, vagyis Magyarország lakosai kevésbé tartják magukat tájékozottnak az Európai Uniót illetően, mint átlagosan az újonnan csatlakozott országok polgárai.

Az Európai Unió és intézményeinek ismerete a válaszolók iskolai végzettsége szerint jelentősen eltért, A legtájékozottabbak azok a megkérdezettek voltak, akik a tanulmányaikat 20 éves koruk után

fejezték be (5,03), és ahogy ez várható volt, az általános iskolai végzettségűeknek van a legkevesebb ismerete e témában (2,78).

Az életkorcsoportok szerint is igen nagy eltérés volt az informáltság tekintetében. A legfiatalabbaknak, azoknál, akiket leghosszabb távon érint az Európai Unióba való belépés, van a legtöbb ismeretük az EU-ról (4,35), és a nyugdíjas korú megkérdezettek (55 év felett) mutatkoznak a legkevésbé tájékozottnak e tekintetben (3,25).

A nemek között is elég nagy különbség mutatkozik az EU és intézményeinek ismeretében: a férfiak általában sokkal tájékozottabbnak tartják magukat, mint a nők e kérdésben (4,28 - 3,47).

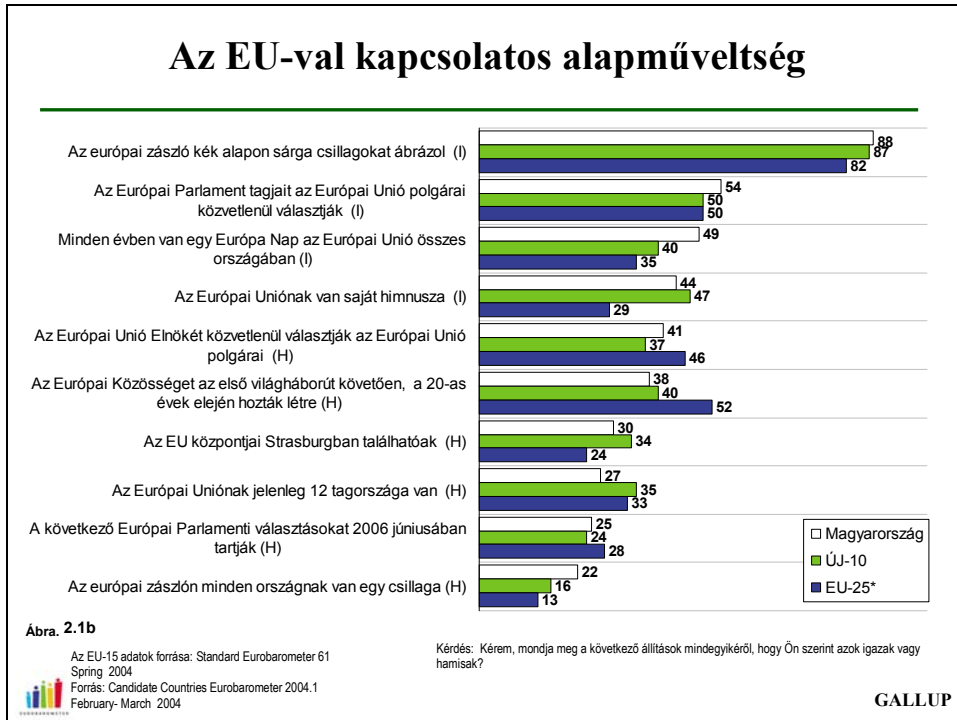
Foglalkozások szerint a menedzserek a legjobban informált csoport (5,65), és a háziasszonyok tudnak a legkevesebbet ebben a témakörben (3,09).

EU kvíz kérdések

Az Európai Unióval kapcsolatos alapismeretek, szimbólumok tekintetében a magyar polgárok tájékozottsága a 10 újonnan csatlakozó ország között a negyedik helyen áll, a tíz kérdésre átlagosan több mint 4 helyes válasszal. A magyarok az Európai Unió zászlajának milyenségével, az Európai Parlament tagjainak választásának módjával, valamint az Európa Nappal kapcsolatban adtak a legnagyobb arányban helyes választ. Ezekben a kvíz kérdésekben, valamint az Európai Parlamenttel és az EU zászlajával kapcsolatos további kérdésekre nagyobb mértékben tudták a helyes válaszokat, mint a többi, ez év májusában csatlakozó ország polgárai átlagosan.

Figyelemre méltó, hogy jó néhány kérdésre, főleg az EU szimbólumokkal kapcsolatosakra, a magyarok nagyobb arányban válaszoltak helyesen, mint az EU 25 tagállamában átlagosan, így az Európa Napra, a himnuszra és a zászlóra vonatkozó kérdésekre.

A helyes válaszok aránya különösen az európai parlamenti választásokra vonatkozó kérdésekben változott pozitívan a korábbiakhoz képest, amit valószínűleg a választások időbeli közelsége eredményezett. Azok aránya, akik a valóságnak megfelelően azt mondták, hogy igaz az az állítás, miszerint az Európai Parlament tagjait közvetlenül választják az EU polgárai, 11 százalékponttal nőtt 2003 őszéhez képest, azoké pedig, akik helyesen mondták, hogy nem igaz az állítás, miszerint az EU elnökét közvetlenül választják az unió polgárai, 17 százalékponttal volt most magasabb, mint fél évvel korábban. Nyolc százalékkal nőtt azok aránya is, akik tudták, hogy az EU-nak van saját himnusza.

A kvíz kérdésekre adott helyes válaszok aránya demográfiai szempontból nem különbözik attól, amit az EU-nak és intézményeinek ismeretével kapcsolatban tapasztaltunk.

A férfiak átlagosan eggyel több kérdésre tudtak helyes választ adni, mint a nők (4,76-3,63).

Az iskolai végzettség szerint a felsőfokú végzettségűek voltak a legjobban informáltak, ők átlagosan 5,17 kérdésre tudták a helyes választ a tízből, míg a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezők csak 3,2 állítás igazságtartalmát tudták helyesen megítélni.

Az előző témakörhöz képest az életkori csoportok esetében látunk eltérést: a kvíz kérdéseket illetően a 25 és 39 év közötti válaszadók tudtak a legnagyobb arányban helyes választ adni (4,5), míg a legidősebbek ismerete volt a legkevésbé meggyőző (3,83).

A foglalkozások szerint a vezető beosztásúak adták a legtöbb hibátlan választ (5,65), az összes demográfiai csoport közül is ez volt a legmagasabb találati szám.

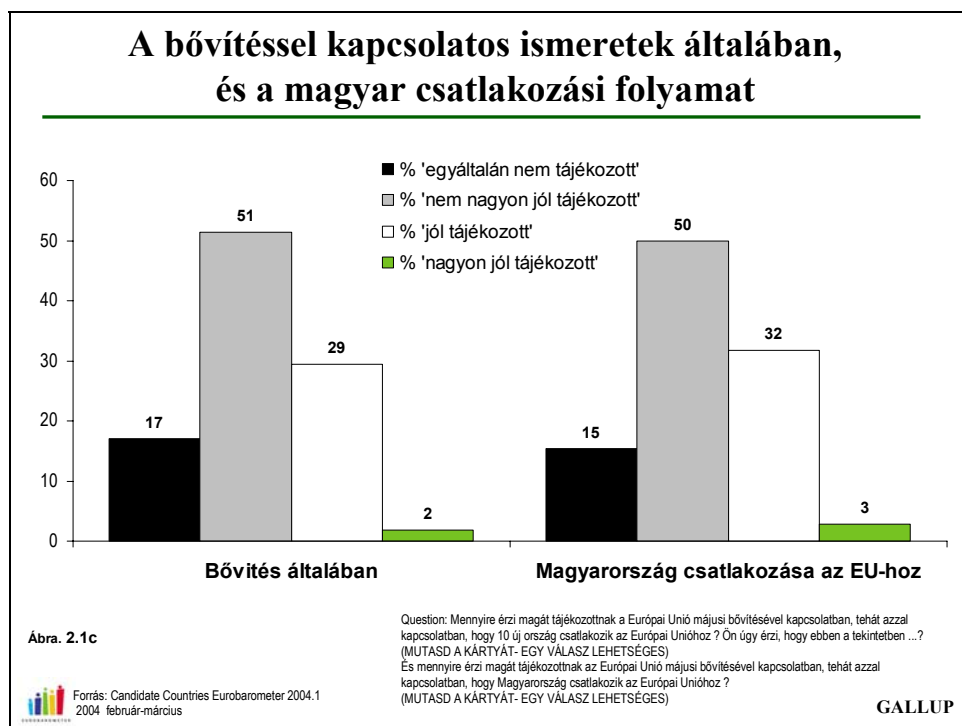
A csatlakozással, a bővítéssel kapcsolatos tájékozottság

A csatlakozással kapcsolatos kérdésekben a magyarok – önértékelésük szerint – gyengén informáltak.

Két hónappal a májusi csatlakozás előtt arra a kérdésre, hogy „Mennyire érzi magát tájékozottnak a Európai Unió májusi bővítésével kapcsolatban, tehát azzal kapcsolatban, hogy tíz új ország csatlakozik az Európai Unióhoz?” a magyarok 17 %-a azt mondta, hogy egyáltalán nem tájékozott, és több, mint minden második megkérdezett (51%) azt válaszolta, hogy nem nagyon jól tájékozott. A válaszadóknak csak alig egy harmada, 31%-a érzi úgy, hogy jól vagy nagyon jól informált ebben a kérdésben.

Teljesen hasonló a helyzet arra a kérdésre adott válaszból is, hogy a magyar állampolgárok mennyire érzik magukat tájékozottnak Magyarország májusi csatlakozásával kapcsolatban. A válaszadók 65 %-a nem nagyon jól tájékozottnak vagy egyáltalán nem tájékozottnak vallotta magát, és a fennmaradó 35% mondta, hogy jól vagy nagyon jól tájékozott ezekben a kérdésekben. Látható: a magyar

állampolgárok a magyarországi csatlakozás folyamattal kapcsolatban nagyobb tájékozottságról vallanak, mint a 10 ország csatlakozását illetően.

A csatlakozási folyamattal kapcsolatos kérdésekben – mint az összes eddigi EU informáltsággal kapcsolatos kérdésben - leginkább a menedzserek jól vagy nagyon jól tájékozottak (67%), őket követik a magánvállalkozók (59%), legkevesbé pedig a háztartásbeliek vallják magukat jól tájékozottnak (15%).

Iskolai végzettség szerint a magasán képzett válaszadók gondolták, hogy a csatlakozás egészét illetően jól informáltak (54%), és a legalacsonyabb iskolai végzettségűek tudnak a legkevesebbet a bővítésről (14%).

Magyarország EU csatlakozásával kapcsolatos kérdésekben demográfiai szempontból is hasonló, vagy pontosabban egy nagyon kicsit jobb a helyzet, mint a csatlakozással egészében való informáltságnál.

Leginkább a vezető beosztásúak mondják, hogy jól vagy elég jól tájékozottak (69%), és ennél a kérdésnél is a magánvállalkozók követik őket (62%), a háztartásban dolgozók mondják magukat legkisebb arányban tájékozottnak (18%).

Az iskolai végzettséget tekintve a tanulmányaikat 20 éves koruk után befejezők gondolják a legnagyobb arányban, hogy jól vagy nagyon jól informáltak a Magyarország uniós csatlakozásával kapcsolatban (47%), és a legkevesbé iskolázottak tudnak erről a kérdéstről a legkevesebbet (17%). Ez a legalacsonyabb ismeretszint valamennyi demográfiai csoportot tekintve.

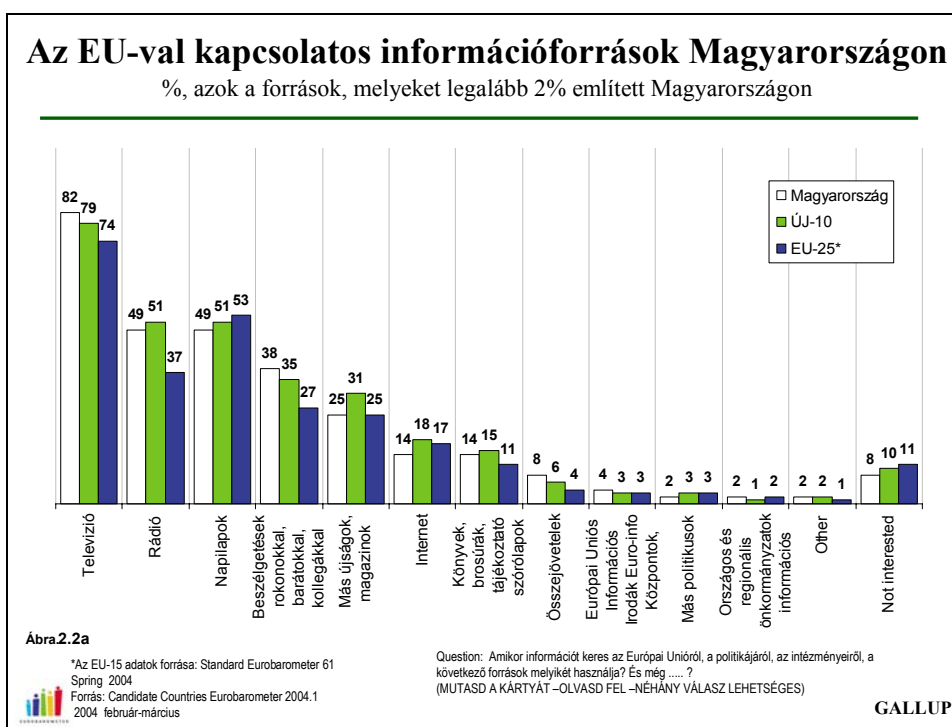
Életkori csoportok szerint a legfiatalabb válaszadók a legtájékozottabbak a magyarországi bővítéssel kapcsolatban (41%), ugyanúgy, mint a tíz ország csatlakozásával kapcsolatban (39%), de itt is, mint szinte mindegyik demográfiai csoportban a magyar folyamatokkal nagyobb arányban vannak tisztában.

2.2 Az EU-val kapcsolatos információk lehetséges forrásai

A megkérdezett magyar állampolgárok 92%-a nevezett meg valamilyen hírforrást, amelyből az Európai Unió politikájáról, intézményeiről tájékozódni szokott. 8% nem használ ilyen forrásokat az EU-val, az EU politikájával vagy intézményeivel kapcsolatban. Ezek az emberek főleg az idősebbek, a nyugdíjasok, ill. az alacsony iskolai végzettségűek (12% és 17% között).

A magyar állampolgárok a hagyományos tájékoztató eszközöket tekintik a legfontosabb információs forrásnak az EU-ról szóló tájékoztatásban. A magyarok legnagyobb hányada számára (82%) a televízió az EU-val kapcsolatos információk elsődleges forrása, utána a rádió és a napilapok következnek (mindkettőt 49% említi). (Mint korábban elmondtuk, Magyarországon a bizalmi sorrend is ugyanez a tömegtájékoztatási eszközöket illetően: televízió, rádió, nyomtatott sajtó.)

Elég sokan a barátokkal, rokonokkal folytatott beszélgetésekből (38%) és egyéb újságokból (25%) is szereznek információkat az EU-ról.

A különböző demográfiai csoportok eltérő arányban fordulnak információért az egyes forrásokhoz az EU-val kapcsolatos kérdésekben, de valamennyi csoportban a televízió áll az első helyen.

A nyugdíjasok, az idősebbek, a háztartásbeliek, a munkanélküliek és a vidéki kistelepülésen élők a rádiót, az összes többi csoport a napilapokat jelölte meg mint második leggyakoribb információforrást az EU-val kapcsolatos kérdésekben. A harmadik legfontosabb információforrás az idősebbek, a háztartásbeliek, a munkanélküliek és a faluhelyen lakók számára valamilyen napilap, a többi csoport számára a rádió, kivéve a magánvállalkozókat, akik körében a televízió és a napilapok után a baráti, rokon beszélgetések a harmadik legfontosabb információforrás az EU-ról, megelőzve a rádiót.

A napilapok, és az internet EU-s hírforrásként tett szolgálata tekintetében igen nagy szórást figyelhetünk meg a demográfiai csoportok között: míg a napilapokat a vezető beosztásúak 70%-a, addig az alacsony végzettségűeknek csak a 28%-a említette, az Internetet a vezető beosztásúak és tanulók 50-45%-a, az idősebbeknek, a nyugdíjasoknak viszont csak az 1-2 %-a jelölte meg, mint használt EU-s információforrást.

Az Európai Unió megjelenése az országos médiában

Valamivel több, mint minden második magyar megkérdezett (51%) úgy gondolja, hogy a magyar tömegtájékoztatás nagyjából a megfelelő mértékben foglalkozik az Európai Unió kérdéseivel. A válaszolók pontosan egyharmada véli úgy, hogy a média túl keveset beszél az EU-ról, ezzel szemben 9% azt állítja, hogy túl sokat beszélnek a médiában az EU-ról. Ez a 9%-os arány az újonnan csatlakozó országok között a legalacsonyabb, míg a megfelelő mértékű EU tájékoztatásról csak Szlovákia (58%) és Szlovénia (52%) polgárai vélekednek egy kicsit magasabb arányban.

Az Európai Unióról nyújtott tájékoztatás hitelességét illetően a magyar polgárok – a tíz csatlakozó ország átlagához hasonlóan -- igen nagy arányban gondolják úgy, hogy a média túlságosan pozitív képet fest az EU-ról (42%). Az eltúlzottan pozitív EU-képet „érzékelték” arányának rangsorában a huszonöt EU-tagország közül az első kilenc között nyolc újonnan csatlakozó ország szerepel, Magyarországgal az ötödik helyen.

Azt, hogy az Európai Uniót a hazai tömegtájékoztatás tárgyilagosan mutatja be, valamivel kevesebben állítják Magyarországon (40%), mint amekkora hányad szerint túl pozitív képet fest a média. A válaszadóknak csak 5 százaléka tekinti túlságosan negatívnak a tömegtájékoztatást e szempontból. A túlságosan negatív EU kép kialakításában a magyaroknál csak Lettország, Észtország és Szlovákia polgárai vélekednek kisebb arányban az Európai Unió összes tagországa közül.

Érdeemes egybevetve is vizsgálni az Európai Unióval kapcsolatos tömegtájékoztatás mennyiségére és minőségére vonatkozó véleményeket. Azok körében, akik azt érzik, hogy a médiában túl sok szó esik az EU-ról, 67 % szerint túlságosan pozitív képet sugall a média, és akik azt érzik, hogy túl kevés a tájékoztatás az EU-ról, azoknak is közel fele azt állítja, hogy amit kap, az túlságosan pozitív (47%). Az éppen megfelelő mennyiségű információról beszámoló válaszadóknak is csak valamivel több, mint fele érzi azt, hogy objektív képet kap az EU-ról (55%).

2.2 Média szerepe az EU tájékoztatásban			
	Túl pozitív	Objektív	Túl negatív
Túl sok	67	20	5
Megfelelő mennyiségben	38	55	2
Túl kevés	47	30	8

Demográfiai csoportok szerint leginkább a vállalkozók mondják, hogy túl sokat beszél a média az Európai Unióról (21%), a vezető beosztásúak és a munkanélküliek állítják ezt legkevésbé (5-3%), viszont a vezető beosztásúak nyilatkoztak leginkább úgy, hogy a média éppen a megfelelő mennyiségben közöl információt az EU-ról (66%), míg a tanulók mondták ezt a legkisebb arányban (42%).

Az információ objektivitásának megítélésében sincs túlságosan nagy szórás a demográfiai csoportok között. A vezetők tartják legnagyobb arányban objektívnek a tájékoztatást (49%), a vállalkozók állítják legkevésbé ugyanezt (30%). Az idősebbek közül csak 33% vallja túlságosan pozitívnak a tájékoztatás mértékét, míg a vállalkozók 62% ítéli túlzónak a média EU-ról sugalmazott véleményét.

2.3 Az Európai Unió intézményei

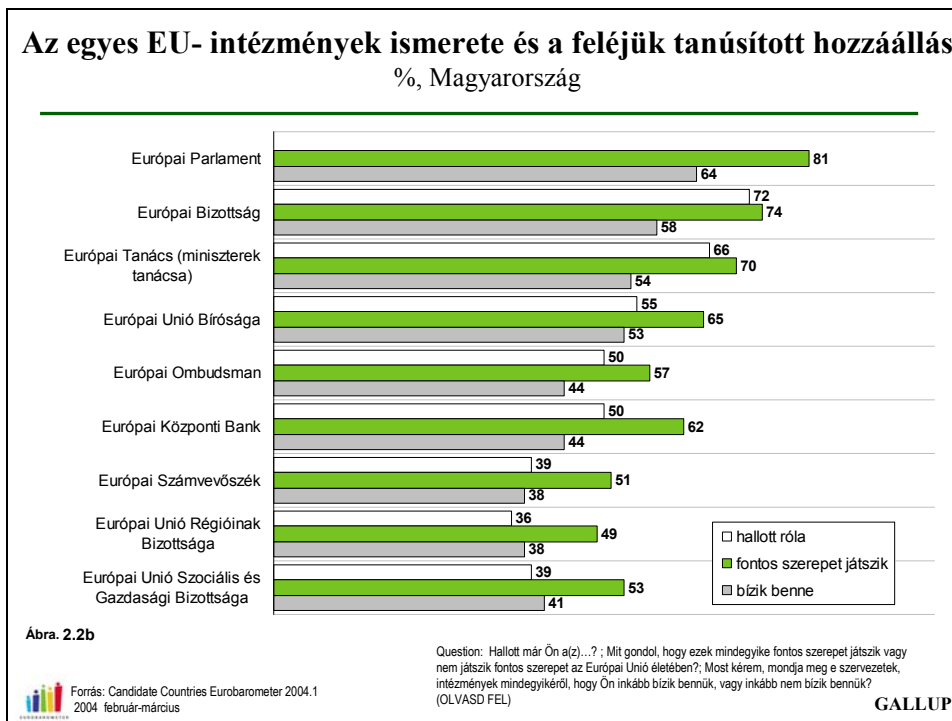
Az Európai Unió intézményei közül Magyarországon az Európai Parlament a legismertebb: a 15 éven felüli magyar lakosok 87%-a hallott már róla. A két következő legismertebb intézmény az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsa, amelyekről a válaszadók 72, illetve 67 %-a hallott már.

A felsorolt intézmények közül legkevesebben az Európai Unió Régióinak Bizottságáról (36%), valamint az Európai Unió Szociális és Gazdasági Bizottságáról és az Európai Számvevőszékről hallottak (39%).

A felsorolt intézmények közül a legnagyobb arányban az Európai Parlamentnek tulajdonítanak fontos szerepet a magyarok szerint (81%), a legkisebb hányad pedig az Európai Unió Régióinak Bizottságáról gondolja, hogy fontos szerepet játszik (49%).

Érdekes, hogy az Európai Parlament az egyetlen olyan intézmény, amelynek a megkérdezettek kisebb hányada tulajdonít fontos szerepet, mint amekkora hányad hallott az intézményről. A többi intézménynél fordítva áll a helyzet, azaz róluk többen mondják, hogy fontos a szerepe, mint ahányan hallottak róluk. Ez annak tulajdonítható, hogy a magyarok nagy százaléka általában fontos szerepet tulajdonít az EU intézményeinek, és ha tájékoztatják, hogy bizonyos intézmény létezik, úgy gondolja, hogy az fontos szerepet játszhat.

Az egyes intézményeknek többnyire ugyanannyian szavaztak bizalmat, mint ahányan ismerték azokat. Nagyobb eltérés csak a legjobban ismert Európai Parlamentnél tapasztalható: 23 százalékponttal kevesebben bíznak benne, mint ahányan hallottak róla, de a többihez viszonyítva mégis ebben az intézményben bíznak a legnagyobb arányban a magyarok. A nagyobb különbség a többi intézménynél jóval magasabb ismertséggel függhet össze.

Az Európai Unió intézményeinek ismerete a demográfiai csoportok között hasonlóan alakult, mint az Európai Unió kérdéseiben való tájékozottság. Általában a vezető beosztásúak és a magasan kvalifikált válaszadók ismerték az egyes intézményeket a legjobban, míg az alacsonyabb iskolai

végzettségűek, idősek ill. nyugdíjasok a legkevésbé. Hasonlóan vélekednek ezek a csoportok az egyes intézményeknek való szereptulajdonításban és a bizalomban is.

Az életkori csoportoknál már eltérőek az arányok az egyes kérdéseket illetően. Általában a 40-54 éves korosztály ismeri a legjobban az intézményeket, a 25-39 éves korosztály tulajdonít nekik legnagyobb szerepet, és a legfiatalabb korosztály bízik a legnagyobb arányban az egyes intézményekben.

A nemek szerinti különbségeket illetően azt látni, hogy a férfiak általában nagyobb arányban hallottak az egyes intézményekről, általában nagyobb szerepet is tulajdonítanak nekik, és jobban is bíznak bennük, mint a nők.

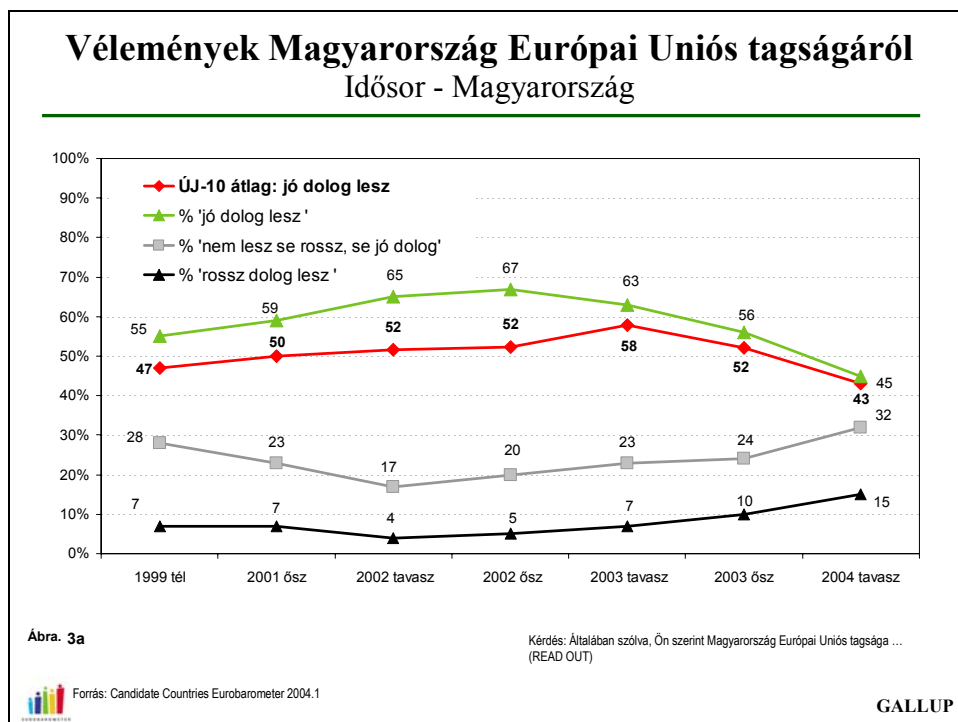
3. Az Európai Unió tagság támogatása

2004 tavaszán a tíz csatlakozó ország közül Litvániában volt a legmagasabb az EU tagság támogatottsága (52% mondta, hogy az EU tagság „jó dolog”), őket követte Málta (50%), majd Szlovákia 46 %-kal. Magyarországon a tíz új tagország közül a negyedik legnagyobb arányban mondják, hogy a tagság az ország EU tagsága jó dolog lesz (45%). Az uniós tagság támogatását illetően a középmezőnyben van Lengyelország és Ciprus (42%), Csehország (41%) és Szlovénia (40%). A legkevesebben Lettországból (33%) és Észtországból (31%) támogatják az országuk csatlakozását. Az összes tagországot tekintve a tagság Luxemburgban (75%) Görögországban és Írországból (mindkét helyen 71%) a legnépszerűbb, míg az Egyesült Királyságban (29%) és Ausztriában és az újonnan csatlakozott Észtországból a legnépszerűtlenebb (30-30%). Magyarország 45%-os mutatója lényegében a francia (43%), a német (44%) és a finn (46%) adatokkal egyezik meg a korábbi tagok közül.

Leginkább Szlovénia, utána Magyarország, és ugyanakkora arányban Litvánia lakosai is, remélik, hogy országuknak inkább előnye származik az EU tagságból. (Szlovéniában a válaszadók 64%-a, Magyarországon és Litvániában 58% véli ezt). Csehország mellett (46%) az előnyökben leginkább kételkedő másik két ország itt is Lettország (48%) és Észtország (41%), ahol a tagság támogatottsága a legalacsonyabb a tíz újonnan csatlakozó ország között.

Az EU-tagság támogatottságának változása

Magyarországon az EU-tagság támogatottsága jelentősen változott az utóbbi öt évben. A felmérések tanúsága szerint 2002 őszi folyamatosan nőtt a támogatottság: ekkorra a 15 éven felüli lakosság körében elérte a 67%-ot, vagyis a megkérdezettek több mint kétharmada mondta, hogy jó dolog lenne az EU tagság. (Egy 1990-ben készült Eurobarométer tanúsága szerint pedig az akkor mért támogatás elérte a 81 százalékot, amelyen belül 51% azonnali csatlakozást látott volna szívesen). A csatlakozási referendumot megelőzően, 2003 tavaszán még 63%-a jó dolognak tartotta az uniós tagságot, azóta azonban erősebben csökken az EU-tagságot támogatók aránya. 2004 tavaszán már kevesebb, mint az állampolgárok fele mondta azt, hogy az EU tagság jó dolog lesz (45%). Ez a 2002 őszi támogatottsághoz viszonyítva 22 százalékpontnyi csökkenés.

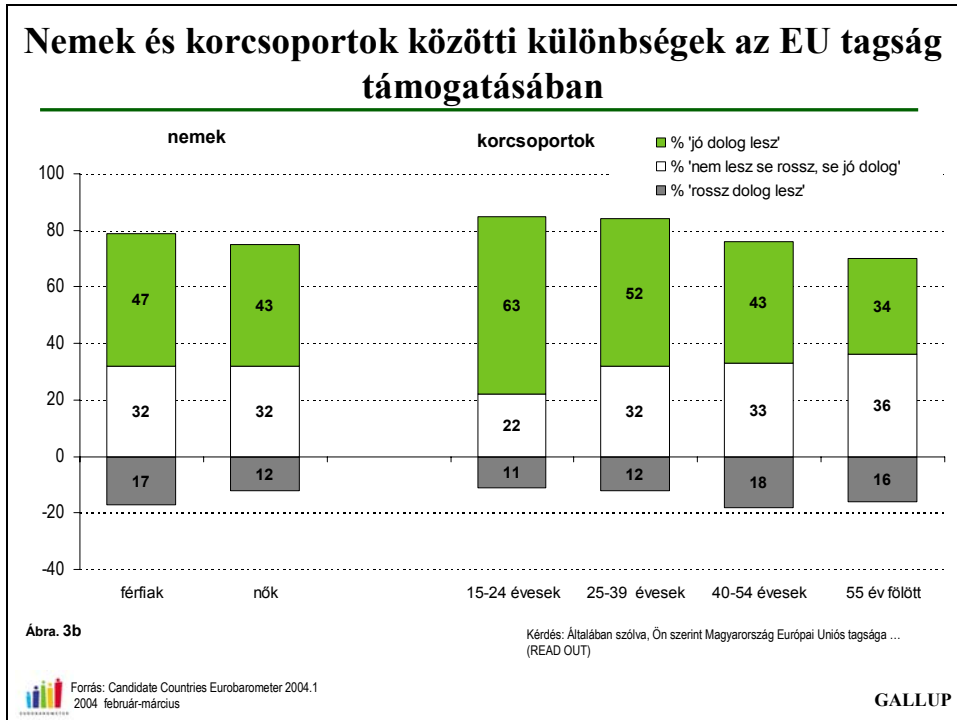
Ez magyarázható azzal, hogy az Unió tárgyalások 2002 decemberi lezárulta után az ország egyre több konkrétumot tudott meg az EU tagság előnyeiről és várható kötelezettségeiről. A szabad munkavállalás korlátozása, az uniós támogatások mértéke és a Schengeni határok átmeneti fennmaradása körüli viták a magyar sajtóban azt a benyomást keltették, hogy az új tagállamok lakói, legalábbis egy átmeneti időre, nem lesznek teljes jogú polgárai az Uniónak. Az EU csatlakozás mögötti támogatás eróziója bizonyos mértékben összefügghet a kormány iránti bizalom korábban bemutatott csökkenésével is. Esetleg ezt a hipotézist támaszthatja alá, hogy míg az önmagukat baloldalinak vallók 62%-a tartja jó dolognak, és mindössze 6 százaléka rossz dolognak, ezzel szemben a politikai jobb oldal hívei között a támogatók aránya 45%, az ellenzőké viszont 19%.

Az uniós tagság támogatottságának csökkenése nem csupán Magyarországon volt megfigyelhető. A többi csatlakozó országban, illetve a tíz újonnan csatlakozó ország átlagában is mutatják az adatok: a legmagasabb támogatottság a 2003. évi csatlakozási szavazások idején volt, azóta pedig mindenhol jelentősen csökkenni látszik a tagságot jó dolognak tartók aránya, különösen a csatlakozást közvetlenül megelőző periódus volt kijózanító a korábban döntően tagság-párti országok számára. (Szlovákiában 12 százalékponttal csökkent a tagságot támogatók aránya 2003 ősze óta, Lengyelországban -10, Szlovéniában -9 pont a változás. A csatlakozó országok átlagát tekintve hat hónap alatt 9 százalékponttal csökkent a tagságot jó dolognak értékelők aránya)

Az életkori csoportok közül Magyarországon a legfiatalabbak tűnnek az EU-tagság leglelkesebb támogatóinak: csaknem kétharmaduk (63%) gondolja, hogy az ország uniós tagsága „jó dolog” lesz. Azt, hogy az ország uniós tagsága rossz dolog lesz, a legnagyobb arányban (18%) a 40 és 54 év közöttiek mondták, vagyis azok, akik már az EU-hoz tartozó országban fogják ledolgozni utolsó aktív, munkás éveiket. Bizonytalanok, akik azt mondták, hogy az EU tagság „nem lesz se jó, se rossz dolog”, a legidősebb válaszadók között voltak a legtöbben.

A nemek közül a férfiak válaszoltak többen erre a kérdésre. A férfiak nagyobb arányban mondták, hogy az EU tagság „jó dolog” lesz, mint a nők (47-43%), de azt is a férfiak közül mondják többen, hogy rossz dolog lesz (17-12%). A férfiak 4 %-a, a nők 13 %-a nem tudott, vagy nem akart választ adni erre a kérdésre.

A foglalkozási csoportok közt a következő megoszlást tapasztaltuk: a menedzserek és a tanulók közül gondolják a legtöbben (69%), hogy az EU tagság jó dolog lesz, és a nyugdíjasok között vannak legkevesebben ilyen véleménnyel (33%). Az uniós tagságot valamennyi szocio-demográfiai csoportot együtt tekintve is a menedzserek és a tanulók tartják a legnagyobb arányban jó dolognak.

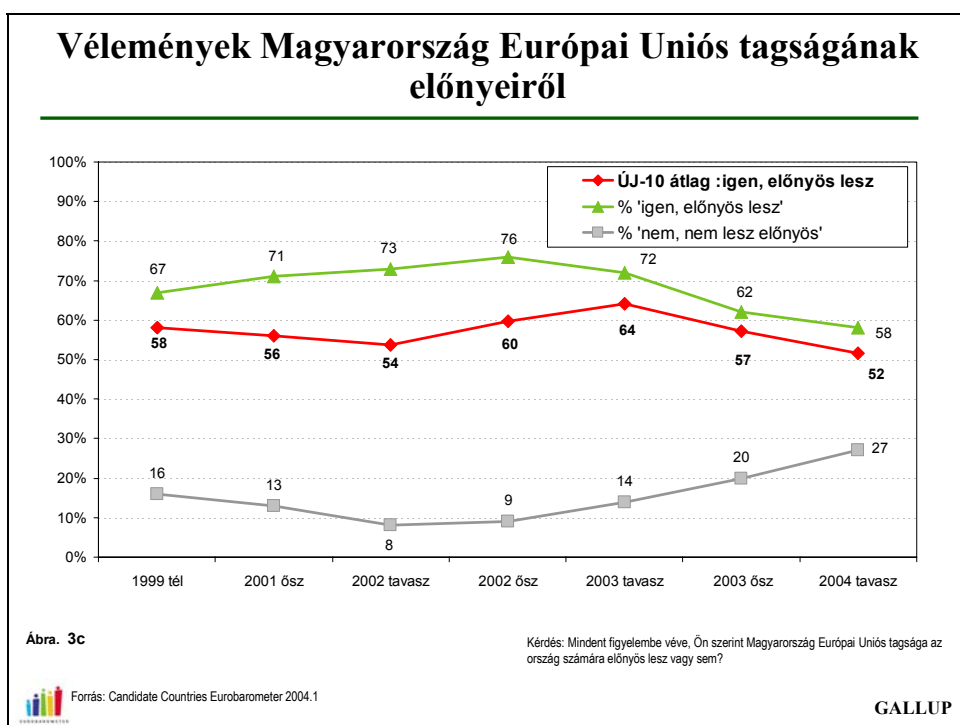

Az uniós tagság támogatottsága az iskolázottság szerint is eltérő. A legkedvezőbbben a még tanulók és a magasan kvalifikált állampolgárok vélekednek kedvezően az EU-s tagságról (69% és 54%), és az alacsony iskolai végzettségűek közül mondják a legkevesebbet (az összes demográfiai csoportot tekintve is), hogy az EU tagság jó dolog lesz (30%).

EU tagság várható előnyei

A Európai Unió tagságból remélt előnyök tekintetében Magyarország a három legbizakodóbb ország közé tartozik. Az élen Szlovénia áll, Litvániával pedig Magyarország a másodikként várja, hogy előnyös lesz az ország számára a csatlakozás. Magyarország az elmúlt éveket tekintve is mindig magasabb arányban remélt az EU tagsággal járó előnyt, mint az újonnan csatlakozó országok átlagosan.

Hasonlóan, mint az EU tagságról alkotott véleménynél, az EU előnyeit látók is 2002 őszén voltak a legtöbben (76%), azóta azonban folyamatosan csökken az arányuk. Az optimisták aránya másfél év alatt, 2004 tavaszára - az Unió elvárásainak és támogatásainak ismeretében - 18 százalékponttal csökkent, ekkor a magyar állampolgároknak már csak 58-a mondta, hogy úgy gondolja: Magyarország számára előnyös lesz az EU tagság.

Az EU tagság támogatása, valamint az EU tagságból előnyöket jobban várók aránya igen jól korrelál egymással. Akik azt gondolják, hogy az EU tagság „jó dolog lesz, azok 96%-a azt gondolja, hogy Magyarország számára előnyös lesz az EU. Akik azt mondják, hogy rossz dolog lesz az EU, azoknak 86%-a inkább nem vár előnyöket az EU tagságból. A semleges véleményen lévők közül közel ugyanannyian várnak előnyöket az EU tagságból, mint amennyien nem.

Fordítva, akik előnyöket várnak az EU tagságból, azok háromnegyede szerint jó dolog lesz az EU tagság, és azok közül, akik nem várnak előnyöket az EU tagságból, azok között azonos arányú az EU tagságot rossz dolognak vagy se nem jó, se nem rossz dolognak tartók aránya (46-46%).

Az EU tagságtól főleg azok a demográfiai csoportok várnak előnyöket, akik jó dolognak tartják az EU tagságot, tehát akik még tanulnak, a fiatal korosztály, valamint a vezető beosztásúak (85-77%), és legkevésbé azok számítanak előnyökre, akik az EU tagságért is a legkevésbé lelkesednek, azaz a nyugdíjasok, az idősek és az alacsony iskolai végzettségűek (43-37%).

Az Európai Unió stratégiai céljainak támogatása

Annak ellenére hogy a tagság támogatásában egy viszonylag jelentős visszaesést tapasztalt az Eurobarométer az elmúlt rövid időszak során, a magyarok továbbra is nagy többségben támogatják az Európai Unió legfontosabb célkitűzéseit, irányvonalait. Négy olyan uniós célkitűzés támogatottságát vizsgáltuk, amelyek mindegyike az Európai Unió jövőjét döntően meghatározó politikát jelent. Bár némi visszaesést tapasztaltunk tavaly tavasz óta, a magyarok döntően egyetértenek ezen kulcs-területek mindegyikével. Az egyetlen komoly visszaesést a közös valuta ügyében látjuk, ahol több mint 10 százalékponttal csökkent a támogatottság, de még így is a magyarok 63%-a támogatja a valutaunió ötletét és a Forint euróra cserélését.

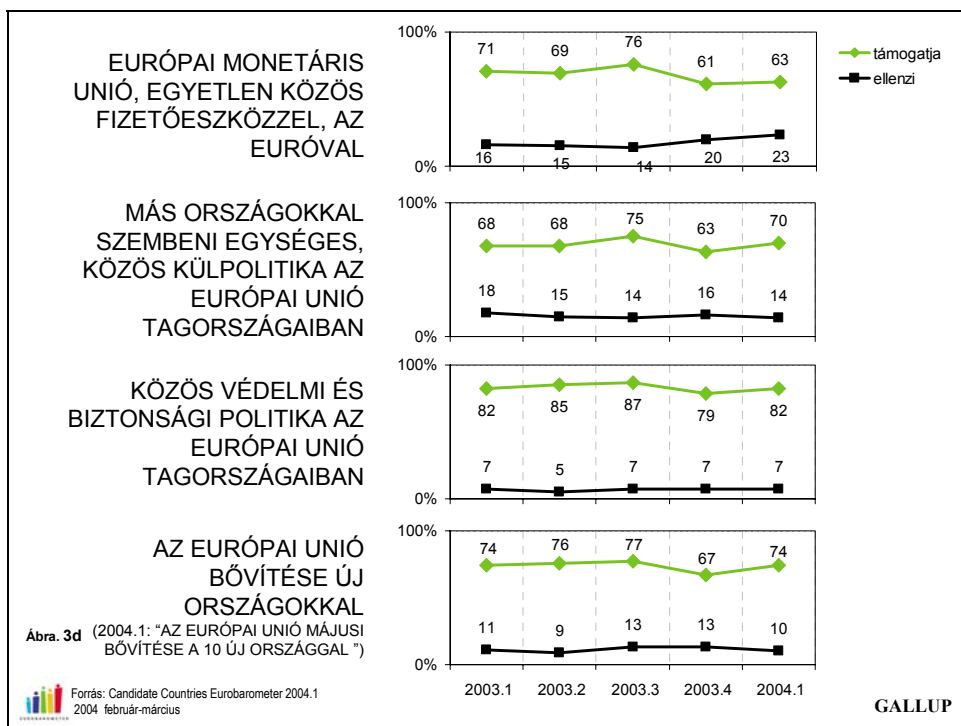
A közös valuta használatát az Európai Unión belül 2003 elején Magyarország lakosságának 71 %-a támogatta, majd 2003 közepén már 76%, de 2004 elejére ez az arány 63%-ra csökkent. (Igaz, ez az érték az előző felméréshez képest 2 százalékpontnyi támogatottságnövekedést jelent.) Ez az időszak, amikor a kormány döntött az Euró övezethez való csatlakozás elhalasztásáról, ami úgy tűnik nem befolyásolta különösebben az emberek véleményét. A 2004-ben csatlakozó országok közül háromnak a lakossága támogatja a magyaroknál nagyobb arányban a közös valuta használatát az EU-ban.

Emellett azonban jelezni kell azt is, hogy a közös valutát ellenzők aránya a 2004 tavaszi felmérés idején volt eddig a legmagasabb (23%), ami 3 százalékpontnyi emelkedést jelent 2003 ősze óta.

Érdemes megjegyezni, hogy ez a viszonylag magas, 63%-os támogatás csak a 15. helyre elég az EU 25 tagországa között felállított rangsorban. A magyarokhoz hasonló mértékben támogatják a monetáris uniót a görögök és a hollandok (ők már az euró-zónában), illetve a lettek és a lengyelek.

Igen nagy arányban támogatják Magyarországon azt, hogy az Európai Unió egységes, közös külpolitikát alakítson ki más országokkal szemben. 2004 tavaszán 10 emberből átlagosan 7 (70%) támogatta az EU-nak ezt a törekvését. Az elmúlt év őszére bekövetkezett visszaesés után 7 százalékponttal nőtt a támogatási arány. A tagországok közül ezzel Magyarország a 10. helyen áll, körülbelül hasonló támogatottságot mért az Eurobarométer Belgiumban, Lengyelországban, Spanyolországban és Hollandiában is.

Azt, hogy közös védelmi és biztonsági politikát alakítsanak ki az Európai Unióban, a magyar felnőtt lakosság támogatja legnagyobb mértékben az újonnan csatlakozó országok közül, Szlovákiához hasonlóan (82%). A támogatás mértéke a 2003 nyári felméréshez képest 2003 őszére 8 százalékponttal visszaesett, de 2004 tavaszára már 3 százalékpontot emelkedett. Sok más olyan országhoz hasonlóan, ahol a közvélemény elítéli Irak amerikai megszállását, ezzel szemben a kormányok csapatokkal is részt vesznek a koalíciós erők kötelékében, nagyon erős az igény egy, az Egyesült Államoktól független európai védelmi politika iránt. A magyarok ennek Európa-szerte az egyik legerősebb hívei, nálunk csak a görögök, az olaszok és a luxemburgiak támogatják inkább a különálló, egységes, artikulált európai védelmi politika megszületését.

Az Európai Unió bővítését is igen pozitívan értékelik a magyar állampolgárok, függetlenül attól, hogy az EU tagság megítélése 2002 ősze óta folyamatosan gyengült. A bővítési folyamat támogatása az elmúlt év elejéhez viszonyítva pontosan ugyanazon a szinten van (74%), az ellenzők tábora sem, változott jelentősen egyik irányban sem egy év alatt. (A kérdés egy kicsit módosult „Az Európai Unió májusi bővítése a 10 új országgal” kifejezésre a korábbiól, ami a bővítésre általában kérdezett rá.)

Természetesen a nagy kérdés most már az, hogy Európa polgárai mennyire nyitottak az Unió további bővítését illetően. Nyilván az erről alkotott vélemények alakulásában legjelentősebb mértékben a mostani bővítés tapasztalatai lesznek az irányadók, amelyek csak később vonhatunk majd le.

Mindenesetre most az Unió legtöbb tagállamának polgárai nem zárkóznak el a további bővítéstől, bár olyan jelentős államok mint Németország, Franciaország és Nagy Britannia egyértelműen ellenzik azt. Az újonnan csatlakozók általában is szolidárisabbak a mostani körből kimaradókkal, a 16 olyan országból ahol a további bővítést pártolók vannak többségben, tíz májusban csatlakozott az Unióhoz. 2004 tavaszán a magyarok döntő többsége, 59% volt a további bővítés pártján, és csupán 21% utasította el azt.

4. Mit jelent Európa

Az emberek fejében sokféle kép él Európáról és az Európai Unióról. Ezek az elképzelések természetesen nemcsak földrajzi természetűek, hanem a kulturális, társadalmi, és gazdasági jóléthez és fejlettséghez is kötődnek. Sokszor hangzik el az „európaiság” kifejezés is, ami valamilyen megfoghatatlan, de mindenképpen értékesebb és követendő gondolkodásmódot sugall. Természetesen ahány ember, annyiféle fogalom, így elég nehéz precízen megfogalmazni azokat a gondolatokat, amelyek az Európai Unióval kapcsolatban az emberek eszébe jutnak. Az Eurobarometer felmérésében csokorba szedett fogalmak az általában leggyakrabban felmerülő, fontosnak ítélt és inkább konkrétumokhoz köthető jellemzők gyűjteménye, melyben pozitív és negatív jelentéstartalmak is vannak.

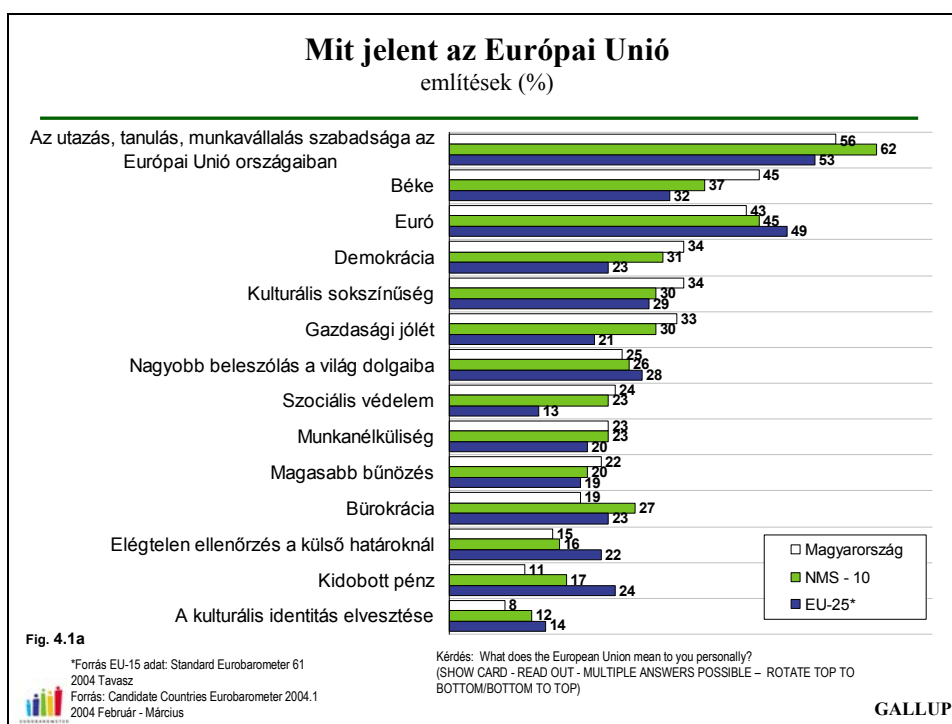
Ebben a fejezetben az Európai Unióról kialakult képről és Magyarország Európai Unió tagságának lehetséges következményeiről lesz szó. Ahol lehetséges és célszerű, a könnyebb összehasonlítás végett közöljük a tíz újonnan csatlakozott állam és a huszonöt tagra bővített Európai Unió adatokat is.

4.1 Az Európai Unióról kialakult kép

Milyen kép is él az Európai Unióról az emberek fejében Magyarországon? Mint megannyi más – eddig tagjelölt, most már teljes jogú – újdonsült tagországban, Magyarországon is éveken keresztül többnyire csak igen pozitív elemeket tartalmazott ez a kép. Mostani felmérésünk idejére, amikor a csatlakozásig már csak egészen rövid idő volt hátra, ez a kép az ismeretek bővülésével sokkal árnyaltabbá vált az egyes témákat illetően.

Általánosságban elmondható, hogy a legtöbb magyar válaszadó (56%) a **szabad, kötöttségek nélküli utazásra, munkavállalásra vagy tanulásra** asszociál az Európai Unióval kapcsolatban.

Az Európai Unióval kapcsolatban felsorolt tíz pozitív jellemző közül Magyarországon öt jellemző esetében magasabb említési arányt tapasztaltunk, mint a csatlakozó országok átlagában. Az EU-ról alkotott kép Magyarországon alapvetően kedvező: a 14 felsorolt jellemző közül az említések gyakoriságát tekintve az első nyolc helyen pozitív jellemzők állnak.

A magyar válaszadók számára az Európai Unió a szabad, köztételek nélküli utazáson, munkavállaláson vagy tanuláson túl inkább jelenti a **békét** (45%), a **demokráciát** (34%), a **kulturális sokszínűséget** (34%), a **gazdasági jólétet** (33%) és a **szociális biztonságot** (24%), mint általában a többi új tagállam válaszadói számára. Ezen pozitív dolgokat a korábbi tagállamok polgárainak általános véleményéhez képest is sokkal inkább összekötik a magyar válaszadók az Európai Unióval.

A felsorolt negatív dolgok tekintetében Magyarországon a csatlakozók és a huszonöt ország átlagához képest is kevesebben vannak azok, akik számára az Európai Unió fogalma a **bürokráciával** (19%), a **határmenti ellenőrzések hiányával** (15%), **pénzpazarlással** (11%), illetve a **kulturális sajátosságok elvesztésével** (18%) kapcsolódik össze. Ugyanakkor nagyobb arányban említették a magyarok a **bűnözés növekedését** (22%), mint a frissen csatlakozott országok, illetve a huszonötök polgárai általában (20% - 19%).

Összefoglalóan – és kissé leegyszerűsítve – elmondható tehát, hogy a magyarok számára az EU elsősorban a szabadságot, a békét és az Eurót jelenti, ugyanakkor, legfontosabb negatívumként a munkanélküliségtől való félelem is jelen van az emberek fejében (23%), akárcsak a bűnözés növekedésének veszélye.

Az EU működésének és a tagsággal járó előnyök

A magyarok viszonylagos felkészületlenségére utal, hogy - saját bevallásuk szerint - a válaszadóknak csak 38%-a **érti az EU működését**, míg az abszolút többség (52%) úgy nyilatkozott, hogy nincs tisztában vele. Ez a tájékozatlansági arány a legmagasabb a 2004-ben csatlakozó országok között, bár az írek, a portugálok, az angolok és a finnek még nálunk is tájékozatlanabbnak mondják magukat ebben a tekintetben.

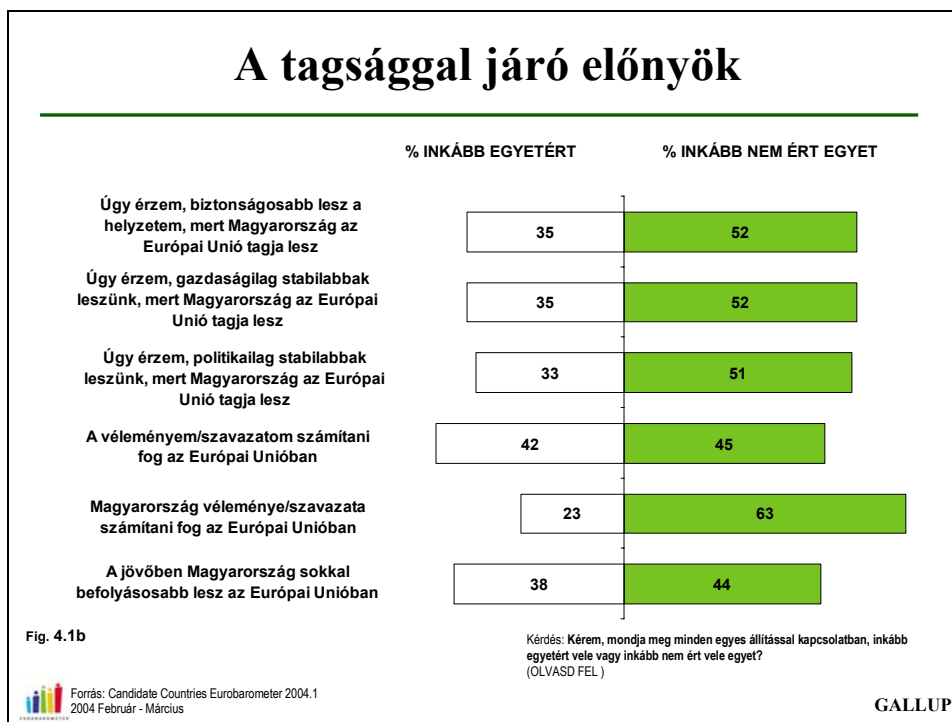
Azok aránya, akik azt gondolják, hogy értik az EU működését, szignifikáns mértékben magasabb azok körében, akik EU csatlakozás pártiak¹ – 53%-uk válaszolta, hogy érti az Unió működési elvét. Közelebbről véve szemügyre a válaszadókat, megállapítható hogy az EU működésével inkább tisztában vannak a férfiak (46%), mint a nők (31%). Az EU működését értők aránya az életkor függvényében csökken, vagyis a legfiatalabb, 15-24 éves korosztály van a leginkább tisztában ezzel (55%), míg a legidősebbek a legkevésbé (26%). Az iskolai végzettséggel egyenes arányban növekszik az EU működését értők aránya – azok körében, akik 16 éves koruk előtt fejezték be tanulmányaikat 16% vallotta, hogy tudja, hogyan működik az EU, a tanulmányaikat 16-19 éves korukban befejezettek között 45%, míg a magasabb iskolai végzettségűek 59% nyilatkozott így.

Az Európai Unió tagság előnyeinek tekintve legnagyobb arányban azzal értenek egyet a magyar válaszadók, hogy a csatlakozás után **Magyarország véleménye jobban fog számítani** az Európai Unióban (63%, szemben az egyet nem értők 23 százalékal). Ezzel szemben azzal, hogy a kérdezettek **saját véleménye, szavazata számítani fog az Európai Unióban**, kevesebben értenek egyet, és jóval magasabb az egyet nem értők aránya (45%, illetve 42%).

Az abszolút többség – a megkérdezettek 52-52%-a – gondolja úgy, hogy **biztonságosabb lesz a helyzete**, ha Magyarország az Európai Unió tagja lesz, illetve érzi úgy, hogy **gazdaságilag stabilabbak leszünk**, mert Magyarország az Európai Unió tagja lesz, amellel, hogy 35-35% nem ért egyet ezekkel az állításokkal.

Azzal, hogy az uniós tagsággal **növekedni fog Magyarország politikai stabilitása**, ugyancsak több, mint minden második megkérdezett egyetértett (51%), míg csupán egyharmaduk (33%) nem értett egyet ezzel.

¹ EU csatlakozás pártiak ezen definíció szerint azok, akik szerint a tagság „jó dolog” lesz

Habár Magyarország véleményének és szavazatának felértékelődésével a legtöbb polgár egyetért (63%), azzal, hogy a jövőben **Magyarország** sokkal **befolyásosabb** lenne az Európai Unióban a megkérdezettek mindössze 44% ért egyet, ami a legalacsonyabb arány a vizsgált kérdésekre adott válaszok között.

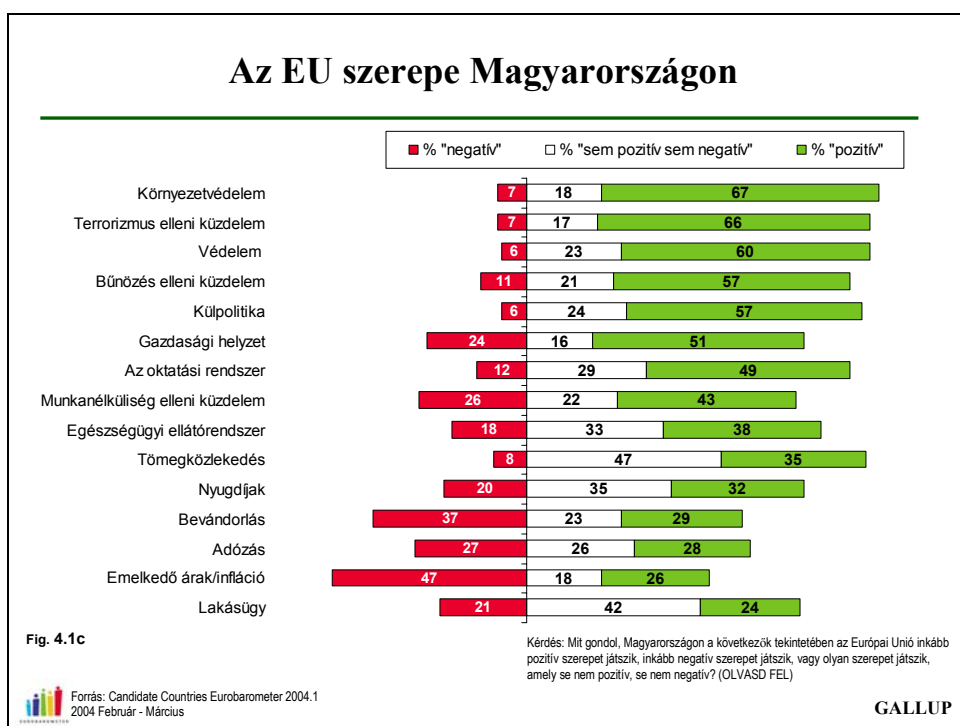
A demográfiai jellemzőket tekintve általánosságban meglapítható, hogy a legidősebb generáció (55 évesek és idősebbek) sokkal kevésbé tudtak véleményt nyilvánítani, és ha mégis, akkor szignifikáns mértékben kevésbé értettek egyet a felsorolt előnyökkel. Ezzel szemben a fiatalok (15-24 év közöttiek) körében az átlagnál rendre magasabb arányban értettek egyet ezekkel a kijelentésekkel. Hasonló tendencia figyelhető meg az iskolázottság tekintetében: míg a legalacsonyabb végzettségűek (16 éves koruk előtt tanulmányaikat befejezők) leginkább nem tudták (vagy nem akarták) megválaszolni ezt a kérdést (vagy ha mégis, akkor leginkább nem értettek egyet a felsoroltakkal), a magasabb végzettségűek csoportjaihoz tartozók optimistábban válaszoltak, inkább egyetértettek a felsorolt kijelentésekkel.

Az Európai Unió szerepe

Magyarországon legnagyobb arányban a **környezetvédelem** és a **terrorizmus elleni küzdelem** terén tulajdonítanak pozitív szerepet az Európai Uniónak: a megkérdezettek kétharmada (67, illetve 66%) gondolja hogy az EU segít ezeknek a problémáknak a kezelésében. Az EU szerepvállalását túlnyomóan pozitív módon ítélik meg a magyar válaszadók a védelem (60%), a **bűnözés elleni küzdelem** (57%), a **külpolitika** (57%) és a magyar **gazdaság helyzetének** (51%) területén.

Magyarország számára az EU az **árak növekedésében** (47%), a **bevándorlás** témakörében (37%), az **adózást** tekintve (27%) és a **munkanélküliség elleni küzdelemben** (26%) játszik leginkább **negatív** szerepet.

A magyar válaszadók szerint leginkább semleges területek – ahol sem negatív, sem pozitív szerepe nincs az EU-nak – a magyarországi **tömegközlekedés** (47%) és a **lakásügyek** (42%).

Az Európai Unió tagsággal kapcsolatos félelmek

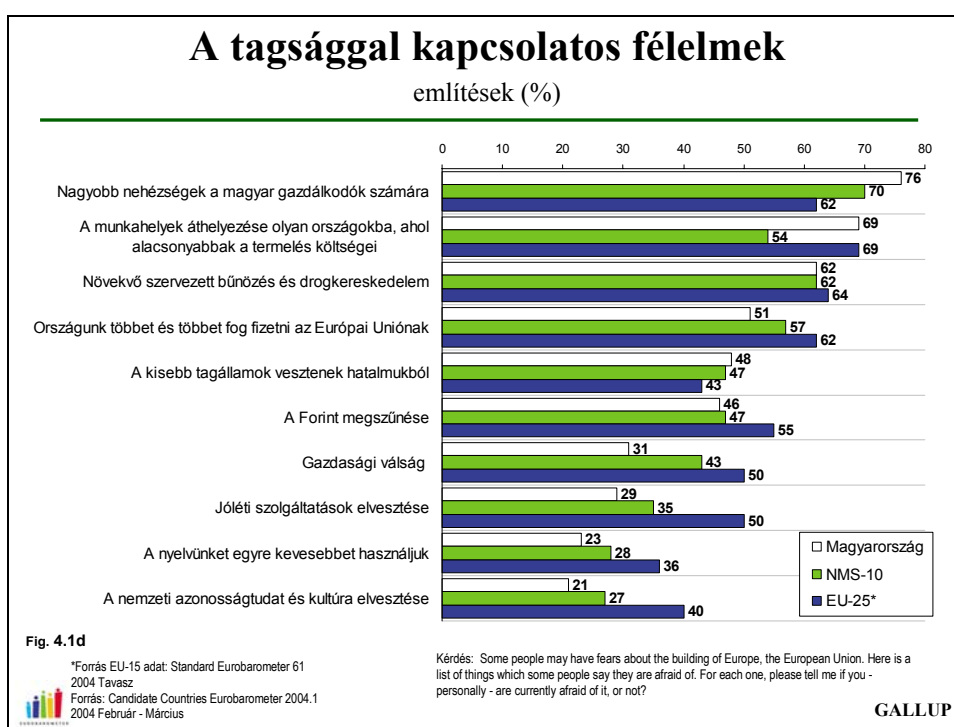
Annak ellenére, hogy a csatlakozás mellett szóló érvek elsődlegesen Magyarországon is a gazdasági fejlődésre irányultak, a leggyakrabban felmerülő félelem a magyar gazdák egyre nehezebb helyzetével kapcsolatosak (76%). A csatlakozással kapcsolatos félelmek közül a második helyen áll 69%-os említettséggel a munkanélküliség növekedése – munkahelyek áthelyezése olyan országokba, ahol alacsonyabbak a termelés költségei. Ez utóbbi véleményt azonos arányban említették átlagosan a huszonöt tagország polgárai és a magyar megkérdezettek.

A harmadik következmény, amivel kapcsolatban a magyar válaszadók a legnagyobb arányban említették, hogy tartanak tőle, a **növekvő szervezett bűnözés és a droggereskedelem**, amit 62%-uk említett. Ennek a problémának a megítélése nagyjából azonos mértékű az összes új tagország (62%), illetve a kibővített európai unió átlagában (64%) is.

A magyarok többsége azt is aggasztónak tartja, hogy Magyarország egyre többet és többet fog befizetni az Unió közös kasszába – ezt 51%-uk említette, ami mind az új tagokhoz hasonlóan, mind pedig a 25 tagú Európai Unió átlagánál alacsonyabb arány.

Azt, hogy a **kisebb tagállamok vesztenek jelenlegi hatalmukból**, a magyar kérdezettek 48%-a tartja aggasztónak, míg a forint megszűnésétől a kérdezettek 46% fél. A **nemzeti valuta megszűnése** az újonnan csatlakozó országokban hasonló félelmet vált ki, átlagosan 47% tart ettől. (Emlékeztetőül: csak 23% ellenzi a közös valuta bevezetését, és a többség úgy gondolja hogy az ország eredményesebben tudja majd képviselni az érdekeit a csatlakozás után. Ezek az ellentmondó adatok arra utalnak – különösen az euró tekintetében –, hogy a polgárok egy jó adag bizalmat előlegeznek meg a számukra ködös, a konkrétumok szintjén lényegében ismeretlen európai integrációval kapcsolatban, és bár vannak félelmek a tekintetben, hogy végül mi sül ki a dolgokból, egyelőre optimisták és támogatják az integrációt erősítő kezdeményezéseket. Ez a tendencia az összes csatlakozó országban megfigyelhető volt az uniós felkészülés folyamán.)

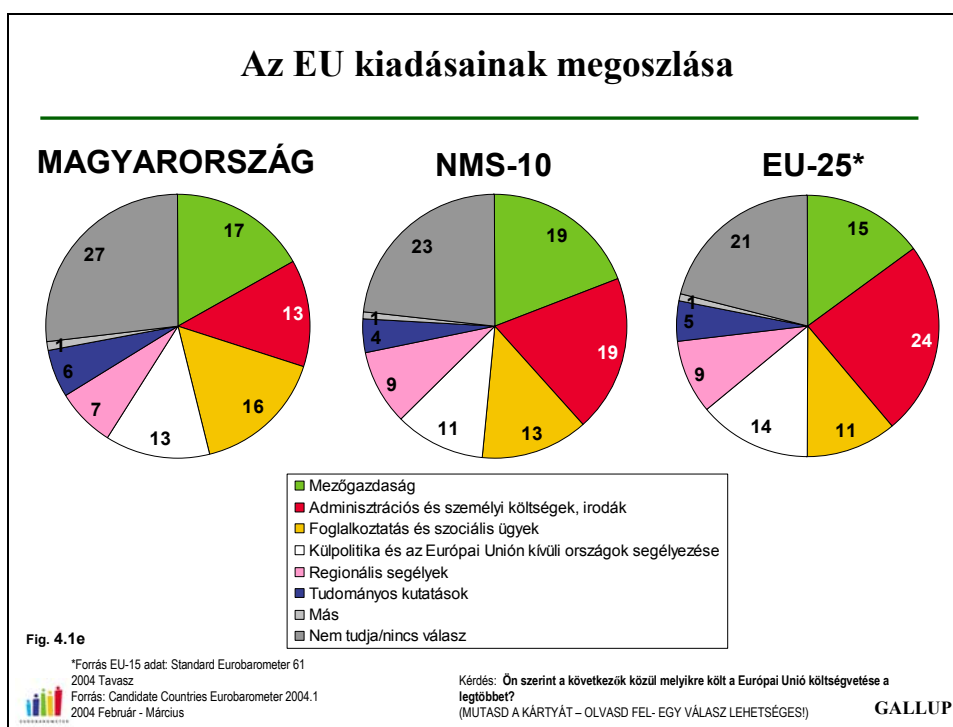
A magyar válaszadók jelentősen kisebb aránya említette a gazdasági válságot (31%), a szociális és jóléti szolgáltatások elvesztését (29%), a magyar nyelv háttérbe szorulását (23%) és a nemzeti azonosságtudat és kultúra elvesztését (21%), mint átlagosan a többi frissen csatlakozott ország polgárai és mint a huszonöt tagország polgárainak együttes átlaga.

Az Európai Unió költségvetése

Az EU költségvetését firtató kérdésre a magyar válaszadók több mint egynegyede (27%) nem tudott válaszolni. Ez az arány 4 százalékponttal magasabb az újdonsült tagok átlagánál. A magyarok szemszögéből úgy tűnik, az EU költségvetésének legnagyobb részét a **mezőgazdasági** kiadások teszik ki (17%), amit közel azonos arányban a **foglalkoztatással kapcsolatos és a szociális kiadások** követnek. Ezzel a közel is járnak a valósághoz: az EU mezőgazdaságra 40%-át, strukturális politikákra pedig közel 30%-át fordítja a költségvetésének. A magyarok szerint az EU költségvetésének 13-13%-a fordítódik **adminisztrációs kiadásokra és személyi költségekre**, illetve **külpolitikára és az Európai Unión kívüli országok segélyezésére**. Ez valójában 5 illetve 4% körül van. Nagyon hasonlóan látják ezt a kérdést a többi, újonnan csatlakozott országok polgárai is, avval a különbséggel, hogy az átlag szerint az Unió költségvetésének legnagyobb részét a mezőgazdaságra fordított kiadások mellett (19%) az adminisztráció költségei teszik ki (szintén 19%). A teljes EU-25 véleményét tekintve a fő költségvetési tétel egyértelműen (24%) adminisztratív jellegű, mely az elsősorban bürokratikus EU-kép továbbélését jelzi a korábbi tagállamokban. A magyar válaszadók tehát az új tagországok átlagnál 6 százalékponttal, a kibővített Európai Unió átlagánál pedig 9 százalékponttal „realisabban” értékelték az EU adminisztratív kiadásait.

Nem érzékelhető nagy különbség a magyar, az új tagállamok és a 25 tagú Unió átlaga között a többi területet nézve, mindössze 2-3%-os eltérések tapasztalhatók.

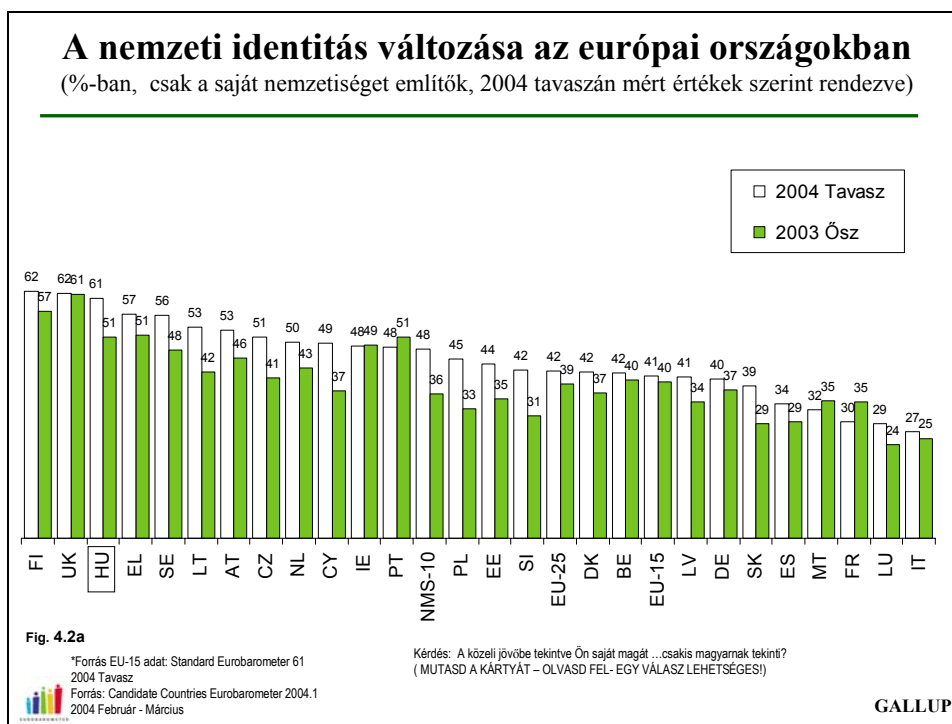
4.2 Európai identitás

Mint az előbbiekből is érzékelhető, a magyarok igen nagy jelentőséget tulajdonítanak Európához való tartozásuknak. Ennél azonban sokkal fontosabb a nemzeti identitástudatuk. Ez a két attitűd jelenik meg a kérdezettek identitását firtató kérdésekre adott válaszokban. Az Eurobarometer felmérés évek óta tesz fel kérdéseket arra vonatkozóan, hogy a különböző országokban élő állampolgárok hogyan tekintenek magukra, milyen az önképük: mennyire tekintik magukat csak a saját országuk nemzetiségéhez tartozóknak, illetve mennyire jelent számukra új identitást az európaiság, az Európai Unió.

Az újonnan csatlakozó tíz tagország közül jelenleg a magyar válaszadók tartják magukat a legmagasabb arányban saját nemzetiségükhöz tartozónak (magyarnak) és a legkevésbé rendelkeznek „európai identitással”. Ennek az oka egyfelől lehet egy nagyon erős magyarságtudat, de lehet a kishitűség is, amennyiben az idealizált „európai” figurájától meglehetősen távol állónak érzik magukat. Az összes tagországot tekintve csak az angoloknak és a finneknek magasabb a nemzeti identitásuk a magyarokénál, míg a kizárólagos nemzeti identitás Olaszországban, Luxemburgban és Franciaországban a legalacsonyabb.

A legutóbbi, 2004 tavaszi adatfelvétel során a magyarok 61%-a vallotta magát kizárólag magyarnak, ami 10 százalékpontos emelkedés a fél évvel ezelőtti mérthez képest. Megjegyzendő, hogy valamennyi újonnan csatlakozott ország közvéleményében a nemzeti identitástudat növekedése figyelhető meg - átlagosan 12 százalékpontos mértékben. Néhány kivételtől eltekintve hasonló változások tapasztalhatók a korábbi uniós tagországokat tekintve is.

Összességében a 25 tagország közül 17 esetében nőtt azok aránya, akik identitásukat kizárólag a nemzeti hovatartozásukhoz kötik. Úgy tűnik tehát, hogy a csatlakozás küszöbén az egész régióban általános tendencia a nemzeti identitástudat erősödése. Ez talán meglepő lehet akkor, amikor a bővítés révén egy új, összetett, de egységes alapelveket valló, közös Európa születik, azonban úgy tűnik éppen ilyenkor, egy óriási változás közepette válik fontossá az emberek számára, hogy alapvető értékeik – köztük nemzeti hovatartozásuk – biztos talaján álljanak.

A magyar válaszadók **nemzeti identitástudata** az életkor, az iskolázottság, a lakóhely és a tagsággal kapcsolatos attitűdök függvényében változik. A nemek között nem tapasztalható szignifikáns különbség.

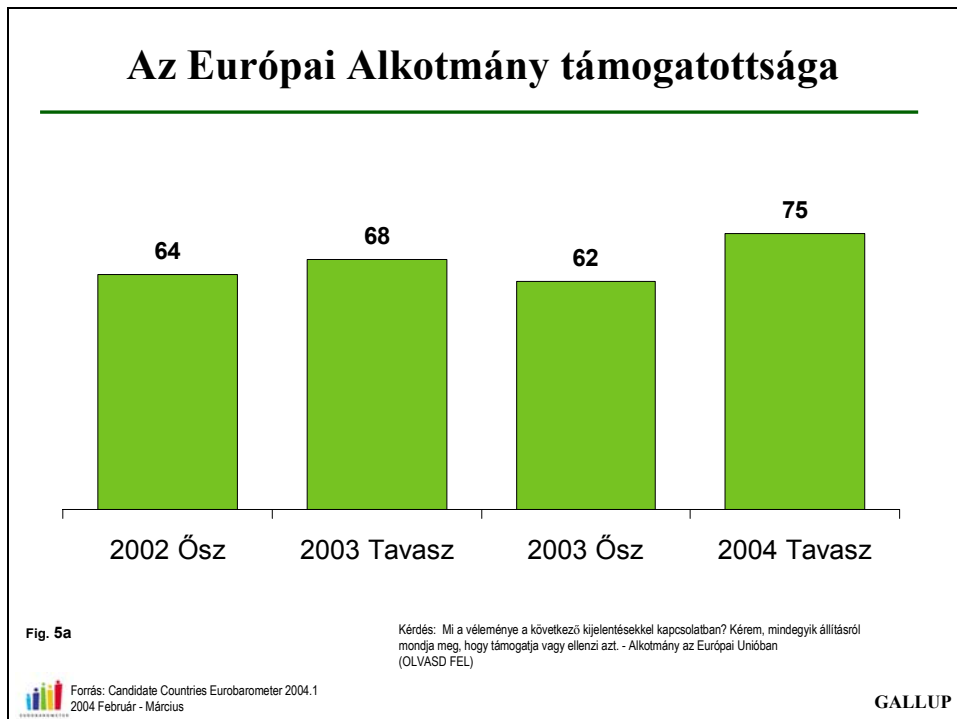
A nemzeti identitás legkevésbé a fiatal, 15-24 éves korcsoportra (49%), míg leginkább az 55 év feletti korosztályra jellemző (76%). Míg a legalacsonyabb iskolai végzettségűek körében a legerősebb a saját nemzetiséghez való kötődés (79%), addig a közepesen iskolázottaknál ez az arány csak 54%, a felsőfokú végzettségűek körében pedig csak 47%. A falvakban és kistelepeken élők szintén sokkal inkább vallják magukat kizárólag magyarnak² (70%), mint európainak (29%). Az egyre nagyobb településeken élők pedig egyre kevésbé gondolják magukat kizárólag a saját nemzetiségükhöz tartozónak (közepes és kisvárosok lakóinál ez az arány 65%, nagyvárosban élő válaszadóknál pedig 43%) és mind nagyobb arányban tartják magukat többé vagy kevésbé európainak is (kis- és közepes városokban 35%, nagyvárosokban 57%).

Azon válaszadók közül, akik szerint az EU-tagság jó dolog, 47% gondolja magát kizárólag nemzeti identitásúnak, és 52%-uk többé vagy kevésbé európainak is tartja magát. Azok körében viszont, akik szerint a csatlakozás rossz dolog, 68% vallja magát kizárólag magyarnak, és csupán 29% európai polgárnak.

² Természetesen a magyar-európai relációban

5. Az Európai Unió intézményi reformja

A magyarok háromnegyede támogatja, hogy az EU-nak legyen saját alkotmánya. Az ezen a véleményen lévők aránya Magyarországon most érte el az eddig mért legmagasabb értéket. Ha az eddigi támogatási arányokat szemléljük, elég hullámzó képet kapunk. 2002 őszén a közös európai alkotmányt létrehozását támogatók 64%-os aránya 2003 tavaszára 4 százalékponttal nőtt, majd 2003 őszére 6 százalékponttal 62%-ra esett vissza, és most az utóbbi fél évben növekedett 13 százalékponttal 75 százalékra. A magas támogatásban minden bizonnyal szerepet játszik a magyar kormány sikerének értékelt kiegészítés, mely szerint az EU alkotmánya utaljon a kisebbségek – köztük a nemzeti kisebbségek – jogaira is, mint fontos alapértékre.

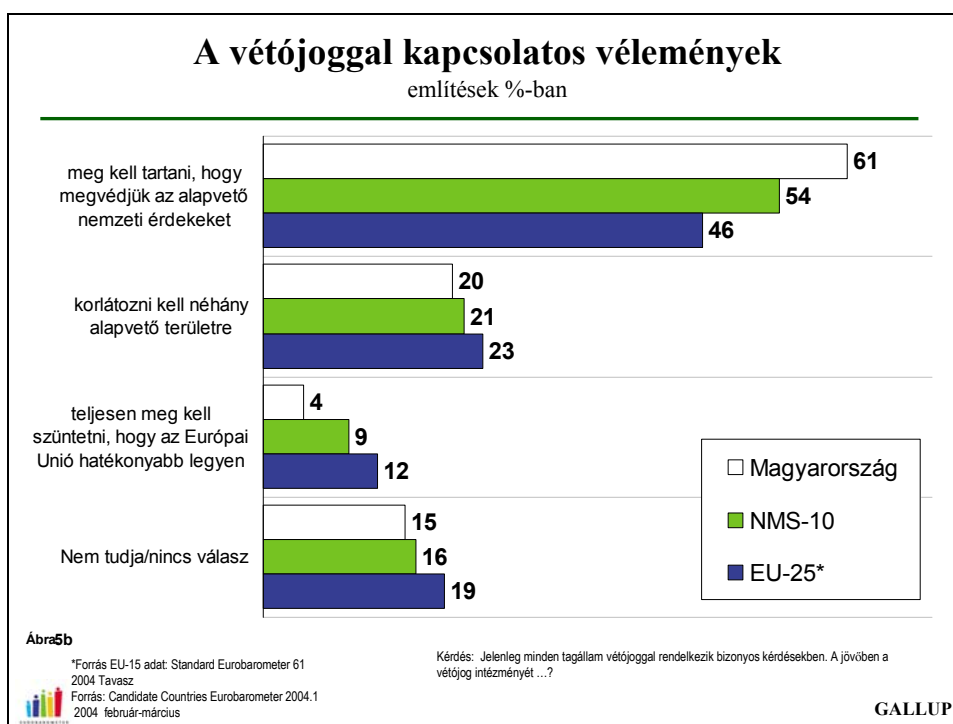
Ha közelebbről vesszük szemügyre az Európai Unió Alkotmányának támogatóit, akkor azt mondhatjuk, hogy valamivel magasabb a férfiak aránya (78%), mint a nőké (73%), illetve hogy a 15-39 éves korosztályon belül a legmagasabb az arányuk (84%), szemben az 55 éves és idősebb generációval – ahol csupán 65% ez az arány.

A vélemények megoszlását az iskolázottság függvényében vizsgálva szembetűnő, hogy amíg a legalacsonyabb iskolai végzettségűeknek (akik 16 éves koruk előtt fejezték be tanulmányaikat) csupán 62%-a támogatja az EU Alkotmányának megszületését, addig a közepesen és a magasan kvalifikáltak körében ez a támogatottság 84%-os. Lényeges véleménykülönbség van továbbá az uniós tagságot támogatók, illetve az azt ellenzők véleményében: azok, akik úgy gondolják, hogy az uniós tagság jó dolog, 88%-ban támogatják a közös alkotmányt, míg akik szerint a tagság rossz dolog, csupán 56%-ban helyezik a közös alkotmányt.

Ahogy ez lenni szokott, míg az Alkotmányt önmagában az emberek jó ötletnek tartják, de a legfontosabb intézményi reformokat, melyek az Unió hatékonyságát növelnék, de a nemzetek – és különösen a kisebb nemzetek – érdekérvényesítő képességét csökkentenék, Magyarországon is elutasítják a polgárok. A vétójoggal kapcsolatos magyar vélemény az új tagok közül is kirívónak tekinthető: a döntő többség (61%) azt gondolja, hogy az alapvető nemzeti érdekek védelmében meg kell tartani azt. Ugyanez a vélemény az új tagállamok polgárainak 54%-ára, a kibővített 25 tagú Unió válaszadóinak pedig csak 46%-ára jellemző.

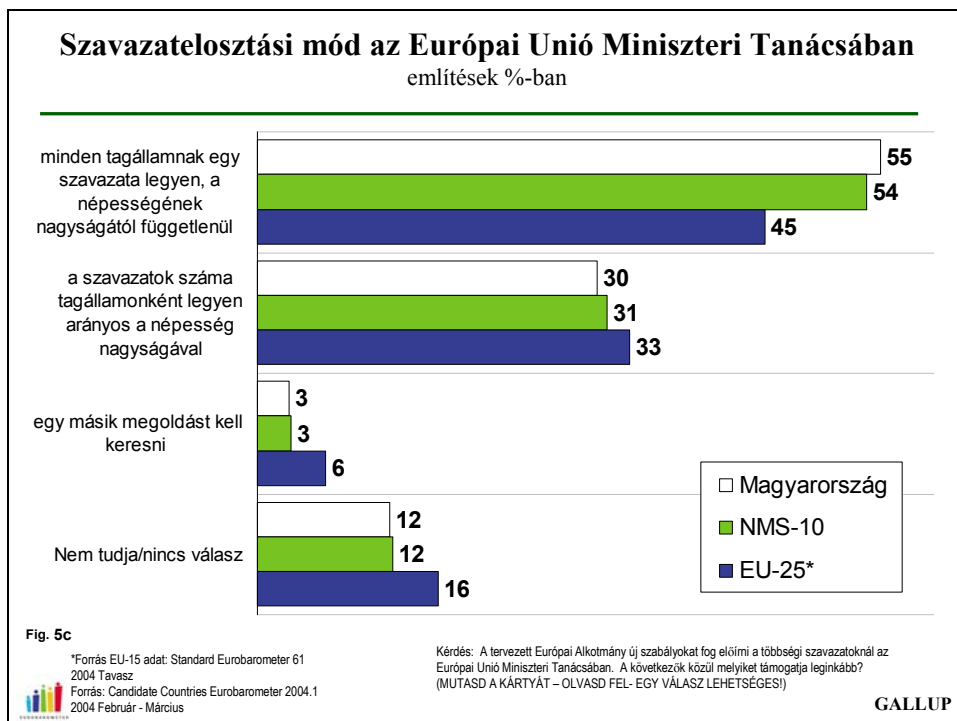
A magyar megkérdezettek egy ötöde (20%) gondolja úgy, hogy a vétójog intézményét néhány alapvető területre kell korlátozni, és mindössze 4%-uk szerint teljesen meg kell szüntetni, hogy az Európai Unió hatékonyabb legyen. Míg a korlátozott vétójogot a frissen csatlakozó és a korábbi tagországok polgárai is hasonló arányban támogatják (21%, illetve 23%), mint a magyarok, addig ezen intézmény teljes megszüntetését sokkal magasabb arányban (a tíz új tagállam átlagában 9%, a 25 tagállam átlagában 12%).

A vétó intézményének kérdésében a válaszadók demográfiai jellemzőit tekintve kevés szignifikáns különbség mutatkozik. Az 55 évesek és idősebbek korosztálya markánsan kisebb arányban tudott válaszolni a kérdésre (22%-uk nem válaszolt szemben a 15%-os átlag válaszmegtagadási aránnyal). A legalacsonyabb végzettségűek körében az átlagnál lényegesen alacsonyabb arányban találunk a vétó intézményéhez ragaszkodó polgárokat (54% szemben a 61%-os magyar átlaggal), és körükben is kirívón magas a válaszmegtagadók aránya (26%).

A tervezett Európai Alkotmány új szabályokat javasolt a minősített többségi szavazásoknál az Európai Unió Miniszteri Tanácsában. Ezzel kapcsolatosan merült fel a kérdés, hogy milyen rendszer szerint osszák el a szavazatokat az egyes tagállamok között. A Konvent által javasolt vegyes megoldás szerint egy álláspont akkor kapott volna többséget a Tanácsban, ha azt az országok több, mint 50% támogatja, és ezek az országok az Unió lakosságának több, mint 60%-át képviselik. Az egyik szélsőséges módszer tehát, ha mindegyik tagállamnak 1 szavazata van – ez természetesen a kisebb tagállamoknak kedvez. A másik szélsőséges szavazatelosztási mód az, ha a szavazatokat az egyes tagállamok lakosságnagyságával arányosítva osztják el, így a nagyobb lélekszámú országok több, a kevesebb lakosúak kevesebb szavazattal élhetnek. Magyarországon a megkérdezettek többsége az egy ország – egy szavazat elvét támogatja (55%), míg a nagyobb országoknak „kedvező” arányos szavazatelosztás elvét 30% tartja helyesebbnek. A júniusi Kormányközi Konferencián elért kompromisszum szerint a minősített többség az országok 55, a reprezentált népesség 65%-ának támogatását kívánja. Ez kissé csökkenti a nagy országok súlyát a Konventben javasolthoz képest.

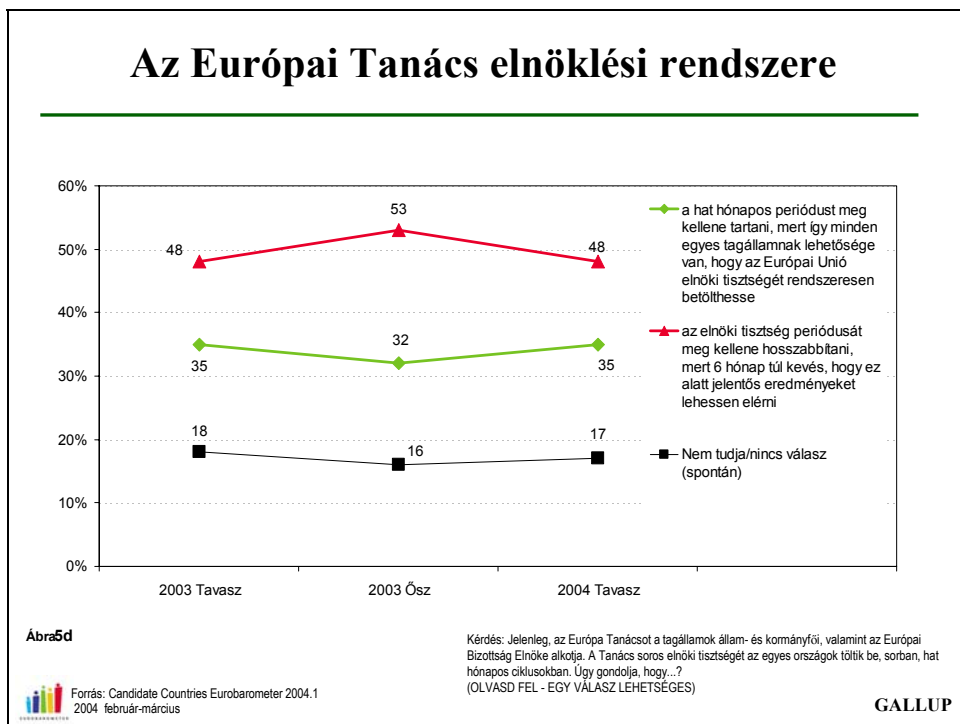
A magyar vélemény nagyon közel van az új tagországok átlagához, de markánsabban különbözik a 25 tagország átlagától, ami azt jelzi, hogy ez a kérdés sokkal inkább a régi és az új tagok közötti különbség, mintsem hogy csak Magyarországra volna jellemző.

Jelenleg, az Európai Tanácsot a tagállamok állam- és kormányfői, valamint az Európai Bizottság Elnöke alkotja. A Tanács soros elnöki tisztségét az egyes országok töltik be, sorban, hat hónapos ciklusokban. Az Európai Unió 2004-es bővítésének és ennek következtében a szükségszerűvé váló intézményrendszerének reformja kapcsán felvetődik a kérdés, hogy az elnökség hat hónapos ciklusát meg kell-e változtatni, vagy sem. Az Alkotmányos Szerződés szerint az Európai Tanács elválik a miniszteri tanácsoktól; itt két és fél évre választanak elnököket. A miniszteri tanácsoknál (kivéve a külügyeknél) megmarad a jelenlegi rendszer, azzal a különbséggel, hogy három ország látja el az elnöki tiszteket, féléves rotációs rendszerben.

Jelenleg a magyar válaszadók kevesebb mint fele, de többséget jelentő 48%-a egyetért: az elnöki tisztség periódusát meg kellene hosszabbítani, mert 6 hónap túl kevés, hogy ez alatt jelentős eredményeket lehessen elérni. Ezzel szemben azt a tervet, miszerint a hat hónapos periódust meg kellene tartani, mert így minden egyes tagállamnak lehetősége van, hogy az Európai Unió elnöki tisztségét rendszeresen betölthesse, a magyar megkérdezetteknek jelentős része, 35%-a támogatja. Mint az az alábbi ábrán is látható, a most tavasszal mért arányok pontosan megegyeznek az egy évvel ezelőtt mért értékekkel. Habár a tavaly őszi felmérés a hat hónapos periódus kiterjesztését

támogatók arányának növekedését jelezte, az azt ellenzők arányának rovására, a mostani visszarendeződés mégis némi stabilitást sugall.

Technikai információ

Február 20 és március 28 között zajlott az EORG és a Magyar Gallup Intézet koordinálásával az EB 61-es számú Standard Eurobarométer és a CC-EB 2004.1 sorszámú Jelentkező Országok Eurobarométere vizsgálat az Európai Bizottság, Sajtó és Kommunikációs Főbiztossága megbízásából.

A két Eurobarométer vizsgálat az összes EU tag és tagjelölt országban a 15 éves és idősebb lakosságot kérdezi meg. A tagországokban végzett vizsgálatok során az egyes tagállamokban elő EU állampolgárok alkotják a minta alapsokaságát, míg a CC-EB-ben az egyes országok saját állampolgárait kérdezzük. Ez alól Észtország, Lettország, és Ciprus a kivétel. Észtországban és Lettországban a tartózkodási engedéllyel rendelkező 15 éves és idősebb személyek kerülhettek a mintába, Cipruson pedig csak a görög közösség körében végezzük a vizsgálatokat. Az országos minták mindegyike többlépcsős, véletlen (valószínűségi) mintavételen alapul. Minden egyes országban bizonyos számú elsődleges mintavételi pontot választunk, arányosan a népesség nagyságához (a megfelelő országos lefedettség biztosítása érdekében) és sűrűségéhez.

Ennek érdekében a mintavételi pontokat szisztematikusan választjuk az adminisztratív régiókban, miután ezeken belül település-szerkezet szerinti rétegeket képzünk. Így ezek a résztvevő országok teljes területét reprezentálják az EUROSTAT NUTS 2 (vagy annak megfelelő, illetve ha ilyen az adott országban nem létezik akkor NUTS 3) régiók szerint, és a megfelelő populáció nagyvárosi, városias és falusias területek szerinti megoszlásának megfelelően. Minden kiválasztott mintavételi pontban egy címet véletlenszerűen kiválasztva minden N-edik címet választottuk a mintába a véletlen séta szabályainak megfelelően. Minden háztartásban egy kérdezettet választottunk ki véletlen eljárással. Minden interjú személyesen, a válaszadók otthonában készült az adott nemzeti nyelven. Azon országokban ahol jelentős nemzeti kisebbségek élnek, a kisebbséghez tartozó kérdezettek választhatták hogy az anyanyelvükön válaszolhassak a kérdésekre (Észtországban, Lettországban és Litvániában oroszul, Romániában pedig magyarul).

A magyar terepmunka jellemzői (a többi országot is bemutató teljes dokumentáció megtalálható az EU-25 jelentésben, a http://europa.eu.int/comm/public_opinion címen):

ország	terepmunka	mintanagyság	A terepmunka kezdete és vége	népesség (x 000)
Magyarország	Magyar Gallup Intézet	1012	Február 24 - Március 14	10,195

Minden egyes országban elvégeztük a minta és az alapsokaság összehasonlítását, ahol az alapsokaság jellemzőit a nemzeti vagy európai statisztikai forrásokból merítettük. Ennek alapján minden egyes országban megtörtént a minta súlyozása, marginális és intercelluláris súlyok alkalmazásával. Minden országban minimum a következő jellemzők kerültek be az iterációs folyamatba: nem, kor, NUTS2 régió, településméret, háztartásnagyság, és iskolai végzettség. A nemzetközi súlyok kialakításához (pl. UJ-10, EU-15, EU-25 átlagok) a nemzeti statisztikai hivatalok illetve az EUROSTAT által közzétett népességi adatokat használtuk fel.

Emlékeztetjük az olvasókat, hogy a kutatás eredményei becslések, amelyek pontossága – amennyiben a mintavétel megfelelően történt – a mintanagyságtól, és a megfigyel százalékos aránytól függ. A körülbelül 1,000 interjú minták esetén, mint amilyen a magyar is volt, a valós százalékok a következő megbízhatósági határok közé esnek:

Megfigyelt százalékok	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Konfidencia-intervallumok	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.2%

EUROBAROMETER - 2004 tavasz
(Zárójelben: Változás 2003 őszéhez képest)

	A tagság jó dolog ¹		Előnyök a tagságból ²		Az Európai Unióba vetett bizalom ³		Az Európai Bizottságba vetett bizalom ⁴		Az euró támogatása ⁵		A bővítés támogatása ⁶		A közös külpolitika támogatása ⁷		A közös védelmi és biztonsági politika támogatása ⁸		Az EU Alkotmányának támogatása ⁹	
EU25	47	(-2)	48	(=)	41	(-1)	48	(+1)	60	(=)	46	(-4)	66	(+2)	74	(+3)	63	(=)
BE	57	(+1)	58	(+1)	49	(+4)	63	(+8)	83	(+2)	38	(-5)	71	(-2)	77	(-3)	72	(+4)
DK	54	(-3)	64	(-3)	41	(+1)	47	(+2)	50	(-2)	59	(-4)	50	(-6)	61	(+1)	37	(-9)
DE	45	(-1)	39	(+2)	35	(=)	39	(-1)	58	(-2)	28	(-10)	74	(+2)	80	(+4)	68	(+5)
EL	71	(+9)	82	(+7)	68	(+3)	63	(+3)	64	(=)	66	(+1)	78	(+3)	80	(+5)	66	(-8)
ES	64	(+2)	69	(+3)	58	(+1)	53	(-2)	74	(+4)	59	(-3)	69	(+3)	74	(=)	70	(+5)
FR	43	(-1)	46	(-2)	42	(+5)	52	(+2)	68	(=)	37	(+3)	66	(+2)	75	(+4)	62	(+2)
IE	71	(-2)	80	(-2)	56	(+3)	61	(=)	83	(+4)	60	(+1)	66	(+5)	60	(+7)	59	(+6)
IT	54	(-4)	49	(=)	54	(-3)	63	(+3)	69	(-1)	55	(-6)	77	(+1)	83	(+2)	78	(+4)
LU	75	(-2)	69	(=)	53	(+1)	66	(+5)	88	(+5)	37	(-8)	77	(-1)	83	(=)	75	(+9)
NL	64	(+2)	55	(+1)	39	(+1)	54	(+2)	58	(-4)	44	(-6)	69	(-2)	77	(+2)	70	(+3)
AT	30	(-5)	38	(-2)	31	(-5)	37	(-5)	68	(+1)	34	(-7)	62	(-3)	57	(-7)	60	(-4)
PT	55	(=)	66	(+1)	60	(-1)	56	(=)	67	(-2)	52	(=)	62	(-3)	68	(=)	57	(+2)
FI	46	(+7)	46	(+6)	40	(+7)	59	(+8)	73	(+3)	48	(-5)	55	(+3)	57	(+6)	52	(+3)
SE	37	(-3)	27	(-4)	29	(+1)	48	(+4)	45	(+4)	54	(=)	49	(+1)	55	(+6)	53	(-10)
UK	29	(+1)	30	(=)	19	(-1)	26	(=)	26	(+3)	31	(-7)	39	(+4)	52	(+4)	42	(-6)
EU15	48	(=)	47	(+1)	41	(=)	47	(+1)	60	(+1)	42	(-5)	65	(+1)	72	(+2)	63	(+1)
CZ	41	(-3)	46	(-3)	42	(-1)	35	(=)	56	(=)	63	(-1)	57	(=)	78	(-1)	48	(-9)
EE	31	(-7)	41	(-4)	39	(+1)	44	(+7)	46	(=)	58	(+2)	62	(+1)	77	(+1)	54	(-10)
CY	42	(-17)	56	(-15)	57	(-8)	49	(-5)	65	(+7)	80	(+5)	81	(=)	91	(+4)	69	(-4)
LV	33	(-13)	49	(-9)	39	(-6)	32	(-11)	55	(+3)	67	(-2)	67	(-1)	77	(-3)	57	(-16)
LT	52	(-3)	57	(-6)	50	(+3)	45	(+8)	63	(+7)	67	(+5)	61	(-1)	70	(-5)	52	(-5)
HU	45	(-11)	58	(-4)	54	(-2)	58	(+3)	63	(+2)	74	(+7)	70	(+7)	82	(+3)	75	(+13)
MT	50	(-5)	57	(-3)	50	(-3)	50	(-2)	46	(-2)	68	(=)	50	(+5)	54	(+3)	59	(-3)
PL	42	(-10)	50	(-6)	33	(-7)	49	(+2)	59	(+3)	72	(-2)	70	(+4)	79	(+6)	65	(-11)
SK	46	(-12)	57	(-8)	47	(-4)	54	(+1)	68	(-3)	80	(+1)	74	(-2)	82	(-1)	65	(-5)
SI	40	(-10)	64	(-8)	47	(+2)	52	(+8)	82	(+1)	79	(+1)	76	(+2)	78	(+2)	68	(=)
ÚJ10	43	(-9)	52	(-5)	40	(-4)	48	(+2)	60	(+2)	71	(=)	68	(+3)	79	(+3)	63	(-7)

1. A tagság jó dolog:
Általában szólva, Ön szerint Magyarország Európai Unió tagsága ... (ÚJ10:lesz – előzőleg : lenne)...?
(jó dolog lesz / rossz dolog lesz / nem lesz se rossz, se jó dolog)
[%jó dolog lesz]
2. Előnyök a tagságból:
Mindent figyelembe véve, Ön szerint Magyarország Európai Unió tagsága az ország számára előnyös lesz vagy sem?
[% igen, előnyös]
3. Bizalom az Európai Unióban:
Most azt szeretném megkérdezni Öntől, hogy mennyire bízik Ön a következő intézményekben? Kérem, a felsorolt intézmények mindegyikéről mondja meg, hogy inkább bízik bennük, vagy inkább nem bízik bennük – az Európai Unió
[%inkább bízik]
4. Bizalom a az Európai Bizottságban:
Most kérem, mondja meg e szervezetek, intézmények mindegyikéről, hogy Ön inkább bízik bennük, vagy inkább nem bízik bennük? - az Európai Bizottság
[%inkább bízik]
5. Az euró támogatása:
Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja, vagy ellenzi azt.
« Európai Monetáris Unió, egyetlen közös fizetőeszközzel, az euróval »
[% támogatja]
6. A bővítés támogatása:
Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja, vagy ellenzi azt.
« Az Európai Unió májusi bővítése a 10 új országgal »
[% támogatja]
(Korábban « Az Európai Unió bővítése új országokkal »)
7. A közös külpolitika támogatása:
Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja vagy ellenzi azt.
« Más országokkal szembeni egységes, közös külpolitika az Európai Unió tagországaiban »
[% támogatja]
8. A közös védelmi és biztonsági politika támogatása:
Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja, vagy ellenzi azt.
« Közös védelmi és biztonsági politika az Európai Unió tagországaiban »
[% támogatja]
9. Az EU Alkotmányának támogatása:
Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja, vagy ellenzi azt.
« Alkotmány az Európai Unióban »
[% támogatja]
(Korábban Ön szerint szükséges, vagy nem szükséges hogy az Európai Uniónak legyen saját alkotmánya?
[% szükséges])

A VIZSGÁLAT MAGYAR NYELVŰ KÉRDŐIVE

CCEB - 2004.1 kérdőív

DG PRESS AND COMMUNICATION
DG EMPLOYMENT

CCEB 2004.1 PRESS - EMPLOY - INFSO

Projektszám: 140785

BM szám:

BM szám
matrica helye:

Kérdőív sorszáma:

Kérdőív sorszám
matrica helye:

Ország kód: 05 -Magyarország

0	5

Régió kód:

- 01 -Közép-Magyarország
- 02 -Közép-Dunántúl
- 03 -Nyugat-Dunántúl
- 04 -Dél-Dunántúl
- 05 -Észak-Magyarország
- 06 -Észak-Alföld
- 07 -Dél-Alföld

Kérdező neve:.....

Kérdezői matrica helye:

Kérdező száma:

Instruktor száma:

Instruktori matrica helye:

Mikor készült az interjú? Hónap:

nap:

Hány percig tartott?

Jó napot kívánok,-nak hívnak, a Magyar Gallup Intézet kérdező biztosa vagyok. A Gallup az Európai Unió Bizottságának megbízásából kérdőíves kutatást folytat a 13 jelentkező országban. Ebben a kérdőívben 3 témakörrel foglalkozunk, elsőként néhány kérdésben kérjük a véleményét közelgő Európai Unió csatlakozással kapcsolatban, aztán néhány kérdést teszünk fel az egészségről, végül néhány olyan kérdéssel zárjuk kérdőívünket, ami a gyermekei Internet használati szokásaira, szabályaira vonatkozik. Kérem, segítsen bennünket válaszaival.

A kérdőív névtelen, a válaszait az országunkról készített statisztikai jelentéshez használjuk fel. Bármelyik kérdésre megtagadhatja a válaszadást, ha úgy dönt.

(CCEB 2003.2 Q5.)

Q2. Ha találkozik a barátaival, milyen gyakran vitatnak meg politikai témájú kérdéseket?

- 1 -gyakran
2 -néha
3 -soha

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q6.)

Q3. Ön, ha valamilyen kérdésben van egy kialakult, határozott álláspontja, milyen gyakran kapja magát azon, hogy meg akarja győzni barátait, rokonait, vagy munkatársait a saját álláspontjáról? Ez ...

- 1 - gyakran megtörténik,
2 - időnként megtörténik,
3 - ritkán történik meg, vagy
4 - sohasem történik meg.

9 - NT / nincs véleménye(spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q3.MODIFIED)

Q4. Mit vár Ön az elkövetkező 12 hónaptól: a következő 12 hónap alatt jobb lesz, rosszabb lesz, vagy ugyanolyan marad ... (OLVASD FEL!)

	jobb	rosszabb	ugyanolyan	NT/nincs véleménye	NV
a) az Ön élete általában	3	2	1	9	X
b) a gazdasági helyzet Magyarországon	3	2	1	9	X
c) háztartásának anyagi helyzete	3	2	1	9	X
d) a munkavállalási lehetőségek Magyarországon	3	2	1	9	X
e) az Ön munkavállalói helyzete	3	2	1	9	X

(CCEB 2003.4 Q2.)

Q5. Ha a saját mostani helyzetét az öt évvel ezelőttihez hasonlítja, mit mondana, jobb lett, ugyanolyan maradt, vagy rosszabb lett?

- 1 - jobb lett
2 - ugyanolyan maradt
3 - rosszabb lett

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q4.)

Q6. És a következő öt évre tekintve arra számít, hogy a saját, személyes helyzete jobb lesz, ugyanolyan marad, vagy hogy rosszabb lesz?

- 1 - jobb lesz
2 - ugyanolyan marad
3 - rosszabb lesz

9 - NT / nincs véleménye (spontán)

X - NV

(CCEB 2003.4 Q10 MODIFIED)

Q7. Most azt szeretném megkérdezni Öntől, hogy mennyire bízik Ön a következő intézményekben? Kérem a felsorolt intézmények mindegyikéről mondja meg, hogy inkább bízik bennük, vagy inkább nem bízik bennük.

OLVASD FEL!

	inkább bízik	inkább nem bízik	NT/Nincs véleménye	NV
1. a sajtó	1	2	9	X
2. rádió	1	2	9	X
3. televízió	1	2	9	X
4. igazságszolgáltatás / a magyar jogrendszer	1	2	9	X
5. rendőrség	1	2	9	X
6. hadsereg	1	2	9	X
7. vallási intézmények, szervezetek	1	2	9	X
8. szakszervezetek	1	2	9	X
9. politikai pártok	1	2	9	X
10. nagyvállalatok	1	2	9	X
11. a magyar kormány	1	2	9	X
12. a magyar parlament	1	2	9	X
13. az Európai Unió	1	2	9	X
14. az ENSZ	1	2	9	X
15. jótékonyági vagy önkéntes szervezetek	1	2	9	X

FOLYTASSUK NEHÁNY KÉRDÉSSSEL AZ EURÓPAI UNIÓRÓL.

(CCEB 2003.4 Q28 MODIFIED .)

Q8. Általában szólva, Ön szerint Magyarország Európai Unió tagsága ...

OLVASD FEL!

- 1 - jó dolog lesz,
- 2 - rossz dolog lesz
- 3 - nem lesz se rossz, se jó dolog

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV(spontán)

(CCEB 2003.4 Q31 MODIFIED .)

Q9. Mindent figyelembe véve, Ön szerint Magyarország Európai Unió tagsága az ország számára előnyös lesz vagy sem?

- 1 - igen, előnyös lesz
- 2 - nem, nem lesz előnyös

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV(spontán)

(CCEB 2003.4 Q16)

Q10. És általánosságban véve *nagyon pozitív, inkább pozitív, semleges, inkább negatív, vagy nagyon negatív* kép él Önben az Európai Unióról?

-
- 5 - nagyon pozitív
 - 4 - inkább pozitív
 - 3 - semleges
 - 2 - inkább negatív
 - 1 - nagyon negatív

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

Q11A. KÁRTYA

Q11B. KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q18 MODIFIED)

Q11. Mit jelent Önnek személyesen az Európai Unió?

MUTASD A KÁRTYÁT - OLVASD FEL - TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES -
 OLVASD EGYSZER FENTRŐL LEFELÉ (Q11A. KÁRTYA) -
 EGYSZER LENTRŐL FELFELE (Q11B. KÁRTYA)

	Említette	Nem említette	NT / nincs vélemé- nye	NV
1. Béke	1	2	9	X
2. Gazdasági jólét	1	2	↓	↓
3. Demokrácia	1	2		
4. Szociális védelem	1	2		
5. Az utazás, tanulás, munkavállalás szabadsága az Európai Unió országában	1	2		
6. Kulturális sokszínűség	1	2		
7. Nagyobb beleszólás a világ dolgaiba	1	2		
8. Euró	1	2		
9. Munkanélküliség	1	2		
10. Bürokrácia	1	2		
11. Kidobott pénz	1	2		
12. A kulturális identitás elvesztése	1	2		
13. Magasabb bűnözés	1	2		
14. Elégtelen ellenőrzés a külső határoknál	1	2		
15. Más (spontán)	1	2		

(NEW)

Q12. Kérem, mondja meg minden egyes állítással kapcsolatban, inkább egyetért vele vagy inkább nem ért vele egyet?

OLVASD FEL	Inkább egyetért	Inkább nem ért egyet	NT	NV
1. Úgy érzem, biztonságosabb lesz a helyzetem, mert Magyarország az Európai Unió tagja lesz	1	2	9	X
2. Úgy érzem, gazdaságilag stabilabbak leszünk, mert Magyarország az Európai Unió tagja lesz	1	2	9	X
3. Úgy érzem, politikailag stabilabbak leszünk, mert Magyarország az Európai Unió tagja lesz	1	2	9	X
4. A véleményem/szavazatom számítani fog az Európai Unióban	1	2	9	X
5. Értem, hogyan működik az Európai Unió	1	2	9	X
6. Magyarország véleménye/szavazata számítani fog az Európai Unióban	1	2	9	X
7. A jövőben Magyarország sokkal befolyásosabb lesz az Európai Unióban	1	2	9	X
8. A legnagyobb országoknak van a legnagyobb hatalmuk az Európai Unióban	1	2	9	X

Q13A. KÁRTYA

(NEW)

Q13a Véleménye szerint milyen Európa építésének jelenlegi sebessége? Nézze meg ezeket a figurákat (MUTASD A KÁRTYÁT), az 1 számú figura egy helyben áll, a 7-es számú pedig rohan, ahogy csak tud. Válassza ki azt a figurák közül, amelyik a véleménye szerint a legjobban jellemzi Európa épülésének sebességét.

- 1 – Egy helyben áll
 2
 3
 4
 5
 6
 7 – Olyan gyorsan rohan ahogy csak tud

9 – NT/ nincs véleménye (spontán)

X - NV (spontán)

Q13A. KÁRTYA MARAD!

(NEW)

Q13b És a figurák közül melyik fejezi ki a legjobban azt a sebességet, amelyet Ön szeretne látni?

MUTASD UGYANAZT A KÁRTYÁT!

- 1 – Egy helyben áll
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7 - Olyan gyorsan rohan, ahogy csak tud ahogy csak tud
-
- 9 - NT (spontán)
X - NV (spontán)

(CCEB 2003.4 Q41.A.)

Q14a. Véleménye szerint öt év múlva az Európai Unió az Ön mindennapi életében a mainál fontosabb, kevésbé fontos, vagy a maihoz hasonló szerepet játszik majd?

-
- 1 - fontosabb
 - 2 - kevésbé fontos
 - 3 - hasonló
- 9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q41.B.)

Q14b. És mit szeretne, hogy öt év múlva az Európai Unió a mainál fontosabb szerepet töltsön be, kevésbé fontos szerepet töltsön be, vagy hasonló szerepet töltsön be a mindennapi életében?

-
- 1 - fontosabb
 - 2 - kevésbé fontos
 - 3 - hasonló
- 9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q39 MODIFIED.)

Q15. Léteznek bizonyos félelmek az Európai Unió építésével kapcsolatban. A következőkben olyan dolgokat sorolok fel, amelyekről néhányan azt mondják, hogy tartanak tőle. Kérem, mondja meg ezek mindegyikéről, hogy jelenleg Ön tart-e ezektől, vagy sem?

OLVASD FEL!

	tart	nem tart	NT / nincs véleménye	NV
1. A kisebb tagállamok vesztenek hatalmukból	1	2	9	X
2. Növekvő szervezett bűnözés és drogkereskedelem	1	2	9	X
3. A nyelvünket egyre kevesebbet használjuk	1	2	9	X
4. Országunk többet és többet fog fizetni az Európai Uniónak	1	2	9	X
5. Jóléti szolgáltatások elvesztése	1	2	9	X
6. A nemzeti azonosságtudat és kultúra elvesztése	1	2	9	X
7. Gazdasági válság				
8. A munkahelyek áthelyezése olyan országokba, ahol alacsonyabbak a termelés költségei	1	2	9	X
9. Nagyobb nehézségek a magyar gazdálkodók számára	1	2	9	X
10. a Forint megszűnése	1	2	9	X

Q16. KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q25.)

Q16. E skála segítségével kérem, mondja meg, mennyire ismeri Ön az Európai Uniót, annak politikáját, intézményeit?

MUTASD A KÁRTYÁT A SKÁLÁVAL!

A skálán az "1" jelenti, hogy egyáltalán nem ismeri és a "10" hogy nagyon jól ismeri

Semennyire sem ismeri

01

02

03

04

05

06

07

08

09

nagyon jól ismeri

10

NT/nincs véleménye

00

NV

XX

Q17. KÁRTYA

(CCEB 2003.4.Q58.MODIFIED)

Q17. Mennyire érzi magát tájékozottnak a Európai Unió májusi bővítésével kapcsolatban, tehát azzal kapcsolatban, hogy 10 új ország csatlakozik az Európai Unióhoz ? Ön úgy érzi, hogy ebben a tekintetben ...?

MUTASD A KÁRTYÁT - OLVASD FEL - EGY VÁLASZ LEHETSÉGES

4 - nagyon jól tájékozott

3 - jól tájékozott

2 - nem nagyon jól tájékozott

1 - egyáltalán nem tájékozott

9 - NT/ nincs véleménye(spontán)

X - NV(spontán)

Q17. KÁRTYA MARAD!

(CCEB 2003.4.Q58.MODIFIED)

Q17b. És mennyire érzi magát tájékozottnak az Európai Unió májusi bővítésével kapcsolatban, tehát azzal kapcsolatban, hogy Magyarország csatlakozik az Európai Unióhoz?

MUTASD A KÁRTYÁT - OLVASD FEL - EGY VÁLASZ LEHETSÉGES

4 - nagyon jól tájékozott

3 - jól tájékozott

2 - nem nagyon jól tájékozott

1 - egyáltalán nem tájékozott

9 - NT/ nincs véleménye(spontán)

X - NV(spontán)

Q19. KÁRTYA

(NEW)

Q19. Amikor információt keres az Európai Unióról, a politikájáról, az intézményeiről, a következő források melyikét használja? És még ?

MUTASD A KÁRTYÁT - OLVASD FEL - TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES

	Említette	Nem említette	NT	NV
1. Összejövetelek	1	2	9 ↓	X ↓
2. Beszélgetések rokonokkal, barátokkal, kollegákkal	1	2		
3. Napilapok	1	2		
4. Más újságok, magazinok	1	2		
5. Televízió	1	2		
6. Rádió	1	2		
7. Internet	1	2		
8. Könyvek, brosrák, tájékoztató szórólapok	1	2		
9. CD-Rom	1	2		
10. Európai Unió Információs Irodák Euro-info Központok, Euro-info Pontok, Euro-könyvtárak, stb.	1	2		
11. Országos és regionális önkormányzatok információs irodái	1	2		
12. Szakszervezetek és szakmai szervezetek	1	2		
13. Más szervezetek (fogyasztói szervezetek, stb.)	1	2		
14. Az Európai Parlament tagjai	1	2		
15. Más politikusok	1	2		
16. Egyéb (SPONTÁN)	1	2		
17. Soha nem keres ilyen információt, nem érdeklí (SPONTÁN)	1	2		

(NEW)

Q20. Általában szólva, Ön szerint a magyar tömegtájékoztatás túl sokat, vagy nagyjából a megfelelő mértékben, vagy túl keveset beszél az Európai Unióról?

- 1 – túl sokat
2 – nagyjából a megfelelő mértékben
3 – túl keveset

9 – Nem tudja(SPONTÁN)
X - NV (SPONTÁN)

(NEW)

Q21. És Ön szerint a magyar tömegtájékoztatás az Európai Uniót túl pozitívan, tárgyilagosan vagy túl negatívan mutatja be?

- 1 - túl pozitívan
2 - tárgyilagosan
3 - túl negatívan

9 - NT (SPONTÁN)
X - NV (SPONTÁN)

(CCEB 2003.4 Q24C. MODIFIED)

Q22. Hallott már Ön a(z)...?

OLVASD FEL!

(CCEB 2003.4 Q24D.MODIFIED)

Q23. Mit gondol, hogy ezek mindegyike fontos szerepet játszik vagy nem játszik fontos szerepet az Európai Unió életében?

OLVASD FEL

(CCEB 2003.4 Q24E.MODIFIED)

Q24. Most kérem, mondja meg e szervezetek, intézmények mindegyikéről, hogy Ön inkább bízik bennük, vagy inkább nem bízik bennük?

OLVASD FEL!

	Q22				Q23				Q24			
	hallott	nem hallott	NT	NV	Fontos szerepet játszik	Nem játszik fontos szerepet	NT	NV	inkább bízik	inkább nem bízik	NT	NV
1. az Európai Parlament	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
2. az Európai Bizottság	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
3. az Európai Tanács (miniszterek tanácsa)	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
4. az Európai Unió Bírósága	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
5. az Európai Ombudsman	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
6. az Európai Központi Bank	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
7. az Európai Számvevőszék	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
8. az Európai Unió Régióinak Bizottsága	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X
9. az Európai Unió Szociális és Gazdasági Bizottsága	1	2	9	X	1	2	9	X	1	2	9	X

(CCEB 2003.4 Q26 MODIFIED.)

Q18. Kérem, mondja meg a következő állítások mindegyikéről, hogy Ön szerint azok igazak vagy hamisak?

OLVASD FEL!	igaz	hamis	NT	NV
1. Az Európai Uniónak jelenleg 12 tagországa van	1	2	9	X
2. Az Európai Közösséget az első világháborút követően, a 20-as évek elején hozták létre.	1	2	9	X
3. Az európai zászló kék alapon sárga csillagokat ábrázol	1	2	9	X
4. Az európai zászlón minden országnak van egy csillaga	1	2	9	X
5. Az Európai Unió központjai Strasburgban találhatóak	1	2	9	X
6. Az Európai Parlament tagjait az Európai Unió polgárai közvetlenül választják	1	2	9	X
7. Az Európai Unió Elnökét közvetlenül választják az Európai Unió polgárai	1	2	9	X
8. Az Európai Uniónak van saját himnusza	1	2	9	X
9. Minden évben van egy Európa Nap az Európai Unió összes országában	1	2	9	X
10. A következő Európai Parlamenti választásokat 2006 júniusában tartják	1	2	9	X

Q27.KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q21.)

Q27.Mit gondol, mi az a két legfontosabb probléma, amelyekkel ma Magyarország szembe néz?MUTASD A KÁRTYÁT -OLVASD FEL - **MAXIMUM 2 VÁLASZ** LEHETSÉGES!

	Említette	Nem említette	NT	NV
1. Bűnözés	1	2	9	X
2. Tömegközlekedés	1	2	↓	↓
3. Gazdasági helyzet	1	2		
4. Emelkedő árak/infláció	1	2		
5. Adózás	1	2		
6. Munkanélküliség	1	2		
7. Terrorizmus	1	2		
8. Védelem, külpolitika	1	2		
9. Lakásügy	1	2		
10. Bevándorlás	1	2		
11. Egészségügyi ellátórendszer	1	2		
12. Az oktatási rendszer	1	2		
13. Nyugdíjak	1	2		
14. Környezetvédelem	1	2		
15. Más (spontán)	1	2		

(CCEB 2003.4 Q22 MODIFIED)

Q28. Mit gondol, Magyarországon a következők tekintetében az Európai Unió inkább pozitív szerepet játszik, inkább negatív szerepet játszik, vagy olyan szerepet játszik, amely se nem pozitív, se nem negatív?

OLVASD FEL

	Pozitív szerep	Negatív szerep	se pozitív se negatív szerep	NT	NV
1. Bűnözés elleni küzdelem	1	2	3	9	X
2. Tömegközlekedés	1	2	3	9	X
3. Gazdasági helyzet	1	2	3	9	X
4. Emelkedő árak/infláció	1	2	3	9	X
5. Adózás	1	2	3	9	X
6. Munkanélküliség elleni küzdelem	1	2	3	9	X
7. Terrorizmus elleni küzdelem	1	2	3	9	X
8. Védelem	1	2	3	9	X
9. Külpolitika	1	2	3	9	X
10. Lakásügy	1	2	3	9	X
11. Bevándorlás	1	2	3	9	X
12. Egészségügyi ellátórendszer	1	2	3	9	X
13. Az oktatási rendszer	1	2	3	9	X
14. Nyugdíjak	1	2	3	9	X
15. Környezetvédelem	1	2	3	9	X

(CCEB.2003.4 Q44 MODIFIED)

Q29. Mi a véleménye a következő kijelentésekkel kapcsolatban? Kérem, mindegyik állításról mondja meg, hogy támogatja vagy ellenzi azt.

OLVASD FEL – ROTÁLVA ! MINDIG KEZDD MÁSHOL A LISTÁT - AZ „R” OSZLOPBAN KARIKÁZD BE, HOGY HONNAN KEZDTED A FELSOROLÁST!

R	OLVASD FEL – ROTÁLVA		Támogatja	Ellenzi	NT / nincs véleménye	NV
A	1	Európai Monetáris Unió, egyetlen közös fizetőeszközzel, az euróval	1	2	9	X
B	2	Más országokkal szembeni egységes, közös külpolitika az Európai Unió tagországaiban	1	2	9	X
C	3	Közös védelmi és biztonsági politika az Európai Unió tagországaiban	1	2	9	X
D	4	Az Európai Unió májusi bővítése a 10 új országgal	1	2	9	X
E	5	Az Európai Unió további országokkal való bővítése a következő években	1	2	9	X
F	6	Alkotmány az Európai Unióban	1	2	9	X
G	7	az Európai Bizottság minden egyes tagországból jövő biztosokból tevődik össze	1	2	9	X
H	8	Európa építési sebessége gyorsabb egyes országokban, mint más országokban	1	2	9	X
I	9	Gyermekek iskolai oktatása az Európai Unió intézmények működéséről	1	2	9	X

(CCEB.2003.4 Q45 MODIFIED)

Q30. Az Európai Uniónak már van egy Közös Kül- és Biztonsági Politikája és egy Közös Európai Biztonsági és Védelmi Politikája. Most arról folyik a vita, hogy mennyire kell ezeket továbbfejleszteni. Kérem, a következő állítások mindegyikéről mondja meg, hogy inkább egyetért vagy inkább nem ért egyet azokkal

OLVASD FEL - ROTÁLVA - MINDIG KEZDD MÁSHOL A LISTÁT - AZ „R” OSZLOPBAN KARIKÁZD BE, HOGY HONNAN KEZDTED A FELSOROLÁST!

R	OLVASD FEL - ROTÁLVA	Inkább egyetért	Inkább nem ért egyet	NT	NV
A	1. Az Európai Uniónak legyen egy gyors reagálású hadtestje, amit nemzetközi válságok esetén gyorsan a helyszínre lehet küldeni	1	2	9	X
B	2. A nemzetközi válságok esetén az Európai Unió tagállamainak egységes álláspontot kellene kialakítaniuk	1	2	9	X
C	3. Az Európai Uniónak legyen egy saját külügyminisztere aki szószólója lehetne a közös Európai Unió álláspontnak	1	2	9	X
D	4. Az Európai Unió legyen tagja az ENSZ Biztonsági Tanácsának	1	2	9	X
E	5. A semlegességet választó tagállamoknak legyen beleszólása az Európai Unió külpolitikájába	1	2	9	X
F	6. Az Európai Unió külpolitikája legyen független az Egyesült Államok külpolitikájától	1	2	9	X
G	7. Az Európai Uniónak garantálnia kell az emberi jogokat minden tagállamában, még ha ez ellentétes is néhány tagállam akaratával	1	2	9	X
H	8. Az Európai Unió azon kell hogy dolgozzon, hogy garantálja az emberi jogokat a világban, még ha ez ellentétes is néhány más állam akaratával	1	2	9	X
I	9. Az Európai Uniónak legyen egy egységes bevándorlási politikája az Európai Unió kívüli nemzetek irányában	1	2	9	X
J	10. Az Európai Uniónak legyen egy egységes menekült-ügyi politikája a menekültek számára	1	2	9	X

(CCEB 2003.4 Q45B.)

Q31. Véleménye szerint az európai védelmi politikával kapcsolatos döntéseket a nemzeti kormányoknak, a NATO-nak, vagy az Európai Uniónak kellene meghozni?

- 1 - nemzeti kormányoknak
 2 - NATO-nak
 3 - Európai Unió-nak
 4 - Egyéb (spontán válasz)
 9 - NEM TUDJA (spontán válasz)
 X - Nem válaszol

(CCEB 2003.4 Q54)

Q32. Jelenleg, az Európa Tanácsot a tagállamok állam- és kormányfői, valamint az Európai Bizottság Elnöke alkotja. A Tanács soros elnöki tisztségét az egyes országok töltik be, sorban, hat hónapos ciklusokban. Úgy gondolja, hogy...?

OLVASD FEL - EGY VÁLASZ LEHETSÉGES

- 1 - a hat hónapos periódust meg kellene tartani, mert így minden egyes tagállamnak lehetősége van, hogy az Európai Unió elnöki tisztségét rendszeresen betölthesse
 2 - az elnöki tisztség periódusát meg kellene hosszabbítani, mert 6 hónap túl kevés, hogy ez alatt jelentős eredményeket lehessen elérni

- 9 -NT (spontán)
 X -NV

(CCEB 2003.4 Q55)

Q33. Jelenleg minden tagállam vétójoggal rendelkezik bizonyos kérdésekben. A jövőben a vétójog intézményét ...?

- 1 - meg kell tartani, hogy megvédjük az alapvető nemzeti érdekeket
 2 - korlátozni kell néhány alapvető területre
 3 - teljesen meg kell szüntetni, hogy az Európai Unió hatékonyabb legyen

- 9 -NT (spontán)
 X -NV

Q34. KÁRTYA

(NEW)

Q34. A tervezett Európai Alkotmány új szabályokat fog előírni a többségi szavazatoknál az Európai Unió Miniszteri Tanácsában. A következők közül melyiket támogatja leginkább?

MUTASD A KÁRTYÁT – OLVASD FEL- EGY VÁLASZ LEHETSÉGES!

- 1 - minden tagállamnak egy szavazata legyen, a népességének nagyságától függetlenül
 2 – a szavazatok száma tagállamonként legyen arányos a népesség nagyságával.

- 3 – egy másik megoldást kell keresni (SPONTÁN)
 9 - NT (SPONTÁN)
 X - NV (SPONTÁN)

Q35. KÁRTYA

(NEW)

Q35. Ön szerint a következők közül melyikre költ a Európai Unió költségvetése a legtöbbet?

MUTASD A KÁRTYÁT – OLVASD FEL- EGY VÁLASZ LEHETSÉGES!

- 1 – Foglalkoztatás és szociális ügyek
 2 - Mezőgazdaság
 3 – Tudományos kutatások
 4 – Regionális segélyek
 5 – Külpolitika és az Európai Unión kívüli országok segélyezése
 6 - Adminisztrációs és személyi költségek, irodák
 7 - Más (SPONTÁN)
 9 - NT (SPONTÁN)
 X - NV (SPONTÁN)

(NEW)

Q36. Talán hallott már a globalizációról, az összes nemzetgazdaság általános megnyitásáról, amely a világméretű egységes piac létrehozásához vezet. Kérem, mondja meg minden egyes állítással kapcsolatban, hogy azokkal inkább egyetért vagy inkább ért egyet?

	OLVASD FEL!	Inkább egyetért	Inkább nem ért egyet	NT	NV
1	Összességében a globalizáció egy jó dolog Magyarország számára	1	2	9	X
2	Összességében a globalizáció egy jó dolog számomra	1	2	9	X
3	A globalizáció hatására a hatalom a nagy vállalatok kezében összpontosul, más vállalatok terhére	1	2	9	X
4	A globalizáció növeli a globális környezeti problémákat	1	2	9	X
5	A globalizáció jó lehetőséget jelent a magyar cégek számára	1	2	9	X
6	A globalizáció fenyegetést jelent a magyar foglalkoztatottak számára	1	2	9	X
7	A globalizáció növeli a magyarországi piacon eladható termékek választékát	1	2	9	X
8	A globalizáció csökkenti a termékek és szolgáltatások árait a megnövekedett verseny következtében	1	2	9	X
9	A globalizáció megnehezíti a Magyarországon árusított élelmiszerek minőségellenőrzését	1	2	9	X
10	A globalizáció egy unalmasabb és uniformizáltabb világot eredményez	1	2	9	X

Q37. KÁRTYA

(NEW)

Q37. A kártyán felsoroltak közül kiben bízik a legjobban, hogy az szabályozni tudja a globalizáció hatásait?

MUTASD A KÁRTYÁT – OLVASD FEL- TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

	említette	nem említette	Nem tudja	NV
1. Politikai pártok	1	2	9	X
2. A magyar kormány	1	2	↓	↓
3. Az Európai Unió	1	2		
4. Zöldek/környezetvédelmi/ökológiai csoportok	1	2		
5. Szakszervezetek	1	2		
6. Fogyasztóvédelmi szervek	1	2		
7. Multinacionális vállalatok	1	2		
8. Világkereskedelmi Központ	1	2		
9. Az Egyesült Nemzetek (Szövetsége)	1	2		
10. A Világbank / A Nemzetközi Monetáris Valuta Alap	1	2		
11. Az Egyesült Államok kormánya	1	2		
12. Globalizáció ellenes és egyéb mozgalmak	1	2		
13. Non-profit szervezetek	1	2		
14. Maguk az állampolgárok	1	2		
15. Egyéb (SPONTÁN)	1	2		
16. Senki ezek közül (SPONTÁN)	1	2		

KÉRDEZŐ Q38-AS KÉRDÉST, AZOKTÓL KÉRDEZD, AKIKNEK PÁROS SZÁMÚ A „KÉRDŐÍV SORSZÁMA”!

Q38. KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q14.)

Q38. A közeli jövőbe tekintve Ön saját magát ...?

MUTASD A KÁRTYÁT – OLVASD FEL- EGY VÁLASZ LEHETSÉGES!

- 1 - csakis magyarnak, vagy
2 - magyarnak és európainak, vagy
3 - európainak és magyarnak, vagy
4 - csakis európainak tekinti

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV(spontán)

KÉRDEZŐ Q38B. KÉRDÉST, AZOKTÓL KÉRDEZD, AKIKNEK PÁRATLAN SZÁMÚ A „KÉRDŐÍV SORSZÁMA”!

Q38B. KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q14.MODIFIED)

Q38b. A közeli jövőbe tekintve Ön saját magát ...?

MUTASD A KÁRTYÁT – OLVASD FEL- EGY VÁLASZ LEHETSÉGES!

- 1 - csakis magyarnak, vagy
2 - magyarnak és európainak, vagy
3 - csakis európainak tekinti

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV(spontán)

(CCEB 2003.4 Q66A.)

Q39a Mindent egybevetve, azzal, ahogyan Magyarországon a demokrácia működik, Ön ... ?

OLVASD FEL !

- 4 - nagyon elégedett
3 - inkább elégedett
2 - nem nagyon elégedett
1 - egyáltalán nem elégedett

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
X - NV

(CCEB 2003.4 Q66B.)

Q39b Mindent egybevetve, azzal, ahogyan az Európai Unió belül a demokrácia működik, Ön ... ?

OLVASD FEL !

- 4 - nagyon elégedett
 3 - inkább elégedett
 2 - nem nagyon elégedett
 1 - egyáltalán nem elégedett

9 - NT / nincs véleménye (spontán)
 X - NV

BESZÉLJÜNK AZ EUROPAI PARLAMENTRŐL.

Q40. KÁRTYA

(NEW)

Q40. Tételezzük fel , hogy holnap lesznek az országos parlamenti választások. Kérem mondja meg egy 1-től 10-ig terjedő skála segítségével, hogy mennyire valószínű, hogy Ön szavazna ezen a választáson? Kérem, helyezze el szándékát ezen a skálán, ahol az „1” jelöli, hogy egészen biztosan nem szavazna, a „10” jelöli, hogy egészen biztosan szavazna, és a közbeeső számok e két pozíció közötti álláspontokat jelölik.

OLVASD FEL- MUTASD A KÁRTYÁT!

Egészen
biztosan **nem**
szavazna

01 02 03 04 05 06 07 08 09

Egészen
biztosan
szavazna

10

NT

99

NV

X

Q40. KÁRTYA MARAD!

(CCEB 2003.4 Q70 MODIFIED)

Q41. Az Európai Parlamenti választások júniusban lesznek. Meg tudná-e mondani egy tízfokú skála segítségével, mennyire valószínű, hogy szavazna ezen a választáson? Kérem, helyezze el szándékát ezen a tízfokú skálán, ahol az „1”-es azt jelenti, hogy egészen biztosan nem szavazna, a „10”-es pedig azt, hogy egészen biztosan szavazna és a közbeeső számok e két pozíció közötti álláspontokat jelölik.

OLVASD FEL - MUTASD UGYANAZT A KÁRTYÁT MINT A Q40 KÉRDÉSNÉL

egészen
biztosan **nem**
szavazna

01 02 03 04 05 06 07 08 09

egészen
biztosan
szavazna

10

NT

99

NV

XX

Q42. AKKOR KÉRDEZD, HA A Q41 KÉRDÉSNÉL 2-11 KÓDOKAT VÁLASZTOTTA, MINDEN MÁS ESETBEN TOVÁBB A Q43-RA:

(NEW)

Q42. Ha szavazna a következő Európai Parlamenti választásokon, melyik lenne az a legfontosabb ok, ami alapján kiválasztaná, hogy kire szavaz?

OLVASD FEL- TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

	említette	Nem említette	NT	NV
1. Az ön nemzeti kérdésekről alkotott véleménye	1	2	9 ↓	X ↓
2. Az ön európai kérdésekről alkotott véleménye	1	2		
3. A jelölt(ek) pártja	1	2		
4. A jelölt(ek) személye	1	2		
5. A jelölt(ek) programja	1	2		
6. Egyéb (SPONTÁN)	1	2		

MINDENKITŐL:

Q43. KÁRTYA

(NEW)

Q43. Látott vagy hallott bármit, vagy volt-e Önnek bármilyen kapcsolata az Európai Parlament egy tagjával a következők közül :

MUTASD A KÁRTYÁT- OLVASD FEL- TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

	említette	nem említette	NT	NV
1. Igen, újságokban, folyóiratokban olvastam az Európai Parlament tagjairól	1	2	9 ↓	X ↓
2. Igen, a tévében láttam az Európai Parlament tagjait	1	2		
3. Igen, a rádióban hallottam az Európai Parlament tagjait	1	2		
4. Igen, az Interneten olvastam az Európai Parlament tagjairól	1	2		
5. Igen, szórólapot/szórólapokat, hírlevelet/hírleveleket vagy levelet/leveleket kaptam az Európai Parlament tagjától (tagjaitól)	1	2		
6. Igen, közgyűlésen/közgyűléseken láttam az Európai Parlament tagjait	1	2		
7. Nem, nem hallottam, nem láttam semmit és nem volt semmilyen kapcsolatom az Európai Parlament egy tagjával sem	1	2		
8. Egyéb (SPONTÁN)	1	2		

Q44. KÁRTYA

(NEW)

Q44. Önt személy szerint érdekelné, hogy többet lásjon, halljon az Európai Parlament tagjairól, bármilyen módon azok közül, amelyekről az előbb beszéltünk?

MUTASD A KÁRTYÁT- OLVASD FEL- TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

	említette	nem említette	NT	NV
1. Igen, érdekelné, hogy újságokban, folyóiratokban olvassak az Európai Parlament tagjairól	1	2	9	X
2. Igen, érdekelné, hogy a tévében lássam az Európai Parlament tagjait	1	2	↓	↓
3. Igen, érdekelné, hogy a rádióban hallgassam az Európai Parlament tagjait	1	2		
4. Igen, érdekelné, hogy az Interneten olvassak, lássak, halljak az Európai Parlament tagjairól	1	2		
5. Igen, érdekelné, hogy szórólapot/szórólapokat, hírlevelet / hírleveleket vagy levelet/leveleket kapjak az Európai Parlament tagjától (tagjaitól)	1	2		
6. Igen, érdekelné, hogy közgyűlésen/közgyűléseken lássam az Európai Parlament tagjait	1	2		
7. Nem, nem érdekelné	1	2		
8. Egyéb (SPONTÁN)	1	2		

Q45. KÁRTYA

(NEW)

Q45. Kérem, tekintse meg a következők mindegyikét és mondja meg, mennyire vannak hatással ezeknek a tettei, döntései stb. az olyan emberekre, mint Ön,? Minden esetben ezek nagy hatással vannak, némi hatással vannak, vagy nincsenek hatással?

MUTASD A KÁRTYÁT A SKÁLÁVAL!

	OLVASD FEL!	Nagy hatással	Némi hatással	Nincsenek hatással	NT	NV
1	A magyar kormány	1	2	3	9	X
2	A parlament	1	2	3	9	X
3	Az Európai Unió teljes egészében	1	2	3	9	X
4	Az Európai Parlament különösen	1	2	3	9	X
5	A magyarországi helyi önkormányzatok	1	2	3	9	X

(NEW)

Q46. Kérem, mondja minden egyes állítással kapcsolatban, hogy teljes mértékben egyetért, inkább egyetért, inkább nem ért egyet, egyáltalán nem ért egyet vele?

	OLVASD FEL!	Teljes mértékben egyetért	Inkább egyetért	Inkább nem ért egyet	Egyáltalán nem ért egyet	NT	NV
2	Az Európai Parlamentnek nagyobb a hatalma, mint a magyar parlamentnek	1	2	3	4	9	X
3	Az Európai Parlamenti választások valóban fontosak	1	2	3	4	9	X

Q47. KÁRTYA

(CCEB 2003.4 Q72.)

Q47. Véleménye szerint a következő Európai Parlamenti választási kampánynak főleg mely ügyekre kellene összpontosítania?

MUTASD A KÁRTYÁT - OLVASD FEL – TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

	Említette	Nem említette	NT	NV
1 – speciálisan Magyarországhoz kapcsolódó kérdésekre	1	2	9	X
2 – a mezőgazdaságra	1	2	↓	↓
3 – a környezeti kérdésekre	1	2		
4 – a bűnözésre	1	2		
5 – a foglalkoztatásra	1	2		
6 – a bevándorlásra	1	2		
7 – az oktatásra	1	2		
8 – a közös védelmi politikára	1	2		
9 – a külpolitikára	1	2		
10 – az Európai Unió bővítésére	1	2		
11 – az Európai Unió intézményi reformjára	1	2		
12 – az Európai Parlament tevékenységeire	1	2		
13 – az Európai Unió polgáraként élvezhető jogokra	1	2		

(CCEB 2003.4 Q71.)

Q48. Nagyobb valószínűséggel szavazna az Európai (Parlament) választásokon, ...?

	OLVASD FEL	Igen	Nem	NT	NV
1	ha a választás napján ingyenes lenne a tömegközlekedés	1	2	9	X
2	ha szavazóhelyiségeket állítanának fel a szupermarketekben	1	2	9	X
3	ha lehetne az Interneten keresztül szavazni	1	2	9	X
4	ha lehetne a munkahelyen szavazni	1	2	9	X
5	ha a helyi, vagy országos választásokkal egy napra szerveznék az Európai választásokat is	1	2	9	X
6	ha az Európai választások egy napon lennének mindenütt az Európai Unióban	1	2	9	X
7	ha regionális listára lehetne szavazni	1	2	9	X
8	ha más tagállamok polgárai jelöltként szerepelnének a szavazócédulán	1	2	9	X

DEMOGRAFIA**D1. Mi az Ön nemzetisége?**

NE OLVASD FEL A VÁLASZLEHETŐSÉGEKET - EGY VÁLASZ LEHETSÉGES!

-
01 – Bolgár	09 - Lengyel
02 – Görög	10 - Román
03 - Cseh	11 - Szlovák
04 - Észt	12 - Szlovén
05 - Magyar	13 - Török
06 - Lett	14 - Orosz
07 - Litván	15 - Egyéb
08 - Máltai	
99 - NT / nincs véleménye (spontán)	
00 - NV (spontán)	

D20. KÁRTYA

D20. Politikai ügyekben az emberek „bal oldalról” és „jobb oldalról” beszélnek. Ön hova helyezné a nézeteit ezen a skálán?

MUTASD A KÁRTYÁT - NE SEGÍTS - HA A VÁLASZOLÓ BIZONYTALAN, PRÓBÁLD UJRA!

BAL					JOB				
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

99 - NT

XX - NA

D13.ep És melyik pártra adná a szavazatát legnagyobb valószínűséggel az európai választásokon HA A KÉRDEZETT 18 ÉV ALATTI, TEDD HOZZÁ: és szavazhatna az EP választásokon)

NE OLVASD FEL, SPONTÁN VÁLASZ

TILOS FELOLVASNI! A VÁLASZT BE KELL ÍRNI ÉS JELÖLNI!

-
01 - Fidesz (Fidesz Magyar Polgári Párt)
03 - MDF (Magyar Demokrata Fórum)
04 - MIÉP (Magyar Igazság és Élet Pártja)
05 - MSZP (Magyar Szocialista Párt)
06 - Munkáspárt
07 - SZDSZ (Szabad Demokraták Szövetsége)
13 - Más párt
14 - Érvénytelenül szavazna
15 - Nem menne el szavazni

99 - Nem tudja

XX -NV

D7. Megmondaná melyik felel meg a legjobban az Ön jelenlegi állapotának?

MUTASD A KÁRTYÁT- OLVASD FEL- EGY VÁLASZ LEHETSÉGES !

- 01 - házas
 02 - újrَاهázasodott
 03 - hajadon/nőtlen, jelenleg partnerével él
 04 - hajadon/nőtlen, sosem élt partnerrel
 05 - hajadon/nőtlen, régebben partnerrel élt együtt, de most egyedül van
 06 - elvált
 07 - házas, de külön élő
 08 - özvegy
-
- 09 - Más (SPONTÁN)
 99 - NV (SPONTÁN)

D3.a Hány éves korában fejezte be Ön a (nappali) iskoláit?

KÓDOLD AZ ISKOLA BEFEJEZÉSEKOR BETÖLTÖTT ÉLETKORT, HA MÉG TANUL: KÓD - 00 HA SOSEM JÁRT ISKOLÁBA - 01

.....

 XX -NV

D14. A kérdezett neme

NE KÉRDEZD MEG!

- 1 - férfi
 2 - nő

D11. Hány éves Ön?

D7a) Mi az Ön jelenlegi foglalkozása?

.....

HA JELENLEG NINCS FIZETETT MUNKÁJA, KÓDOLD 1-TŐL 4-IG A D7a -ba

CSAK ATTÓL, AKINEK NINCS JELENLEG FIZETETT MUNKÁJA (D7a < 5)

D7b) Volt Önnek valamilyen fizetett munkája? Mi volt az Ön utolsó foglalkozása?

FOGLALKOZÁS	D7a) jelenlegi	D7b) legutóbbi
NEM DOLGOZIK		
A szokásos háztartás körüli dolgokért, bevásárlásért felelős, vagy nincs foglalkozása, nem dolgozik	1	
Diák	2	
Munkanélküli, vagy ideiglenesen nem dolgozik	3	
Nyugdíjas, vagy betegség miatt munkaképtelen	4	
ÖNÁLLÓ		
Mezőgazdasági gazdálkodó	5	5
Halász	6	6
Önálló magasan képzett értelmiségi (pl.: jogász, orvos, mérnök, könyvelő, ...)	7	7
Bolttulajdonos, kisiparos, egyéb önálló	8	8
Cégtulajdonos (teljes mértékben, vagy partnerként)	9	9
ALKALMAZOTT		
Alkalmazott magasan képzett értelmiségi (jogász, orvos, mérnök, könyvelő ...)	10	10
Felső vezető, igazgató, vezérigazgató, általános igazgató - vagy ezek helyettesei	11	11
Középvezető, egyéb vezető (osztályvezető, főosztályvezető, tanár, technikus)	12	12
Irodai munkát végző alkalmazott	13	13
Alkalmazott, aki nem irodai munkát végez, hanem utazik, pl.: kereskedő, sofőr, utazó ügynök stb.	14	14
Szolgáltatás, közszolgáltatás (pl. kórház, étterem, rendőrség, tűzoltóság, ...)	15	15
Csoportvezető, művezető	16	16
Szakmunkás	17	17
Segédmunkás, házi személyzet	18	18
SOHA NEM VÉGZETT FIZETETT MUNKÁT		19

D19. Az Önök háztartásában Ön az, aki legnagyobb mértékben hozzájárul a háztartás bevételéhez?

OLVASD FEL!

- 1 - Igen
 2 - Nem
 3 - Mindketten egyenlően
 9 - NT
 X - NA

AKKOR KÉRDEZD, HA D19= 2, "NEM"

D21a. Mi a jelenlegi foglalkozása annak, aki legnagyobb mértékben hozzájárul a háztartás bevételeéhez?

HA JELENLEG NINCS FIZETETT MUNKÁJA, KÓDOLD 1-TŐL 4-IG A D21a -ba

D21b. Korábban volt ennek a személynek valamilyen fizetett munkája? Mi volt az ő utolsó foglalkozása?

FOGLALKOZÁS	D7a) jelenlegi	D7b) legutóbbi
NEM DOLGOZIK		
A szokásos háztartás körüli dolgokért, bevásárlásért felelős, vagy nincs foglalkozása, nem dolgozik	1	
Diák	2	
Munkanélküli, vagy ideiglenesen nem dolgozik	3	
Nyugdíjas, vagy betegség miatt munkaképtelen	4	
ÖNÁLLÓ		
Mezőgazdasági gazdálkodó	5	5
Halász	6	6
Önálló magasan képzett értelmiségi (pl.: jogász, orvos, mérnök, könyvelő, ...)	7	7
Bolttulajdonos, kisiparos, egyéb önálló	8	8
Cégtulajdonos (teljes mértékben, vagy partnerként)	9	9
ALKALMAZOTT		
Alkalmazott magasan képzett értelmiségi (jogász, orvos, mérnök, könyvelő ...)	10	10
Felső vezető, igazgató, vezérigazgató, általános igazgató - vagy ezek helyettesei	11	11
Középvezető, egyéb vezető (osztályvezető, főosztályvezető, tanár, technikus)	12	12
Irodai munkát végző alkalmazott	13	13
Alkalmazott, aki nem irodai munkát végez, hanem utazik, pl.: kereskedő, sofőr, utazó ügynök stb.	14	14
Szolgáltatás, közszolgáltatás (pl. kórház, étterem, rendőrség, tűzoltóság, ...)	15	15
Csoportvezető, művezető	16	16
Szakmunkás	17	17
Segédmunkás, házi személyzet	18	18
SOHA NEM VÉGZETT FIZETETT MUNKÁT		19

D10. Mit mondana, Ön ... ?

- 1 - faluban, falusias településen él, vagy
 2 - kis, esetleg közepes méretű városban, vagy
 3 - nagyvárosban él?

9 - NT / nincs véleménye
 X -NV

D29. KÁRTYA**D29. Szükségünk lenne valamennyi információra az Ön háztartásának bevételeiről, hogy különböző háztartástípusok szerint tudjuk elemezni a kérdőív eredményeit. Kérem, nézze meg a különböző jövedelmi csoportok listáját!****MUTASD A KÁRTYÁT**

Kérem, számolja össze a háztartás tagjainak összes HAVI NETTO jövedelmét és minden más bevételét is: mint pl. nyugdíj, különböző segélyek (munkanélküli segély stb.) gyermekek után fizetett járulékok és minden egyéb pénzforrást, mint pl. bérbeadás, stb. ...

...Természetesen az interjúban elhangzott más válaszaihoz hasonlóan ezt az adatot is diszkréten kezeljük majd, az Ön által adott információk nem lesznek visszavezethetőek Önre, vagy az Ön háztartására. Kérem, adja meg annak a jövedelmi csoportnak a betűjelét, amelybe az Ön háztartása tartozik!

- 01 -B
 02 -T
 03 -P
 04 -F
 05 -E
 06 -H
 07 -L
 08 -N
 09 -R
 10 -M
 11- S
 12- K

99 - NT / nincs véleménye
 XX -NV

D3.b. Mi az Ön legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

-
 1 - 8 általános alatt
 2 - 8 általános
 3 - szakmunkásképző
 4 - középiskolai érettségi
 5 - egyetem, főiskola
 X -NV/NA

D5a. Hányan élnek az Ön háztartásában önmagát, minden felnőttet és gyermeket is beleértve?

.....

XX -NV

D8. A jelenlegi, illetve - ha jelenleg nem dolgozik -, a legutóbbi foglalkozása során volt-e Ön - közvetve vagy közvetlenül - az állam, az önkormányzat fizetett alkalmazottja, vagy egyéb fizetett közalkalmazott, köztisztviselő?

1 - igen

2 - nem

9 - NT / nincs véleménye

X -NV

D11A. KÁRTYA

D11.a Ön valamely valláshoz tartozónak vallja magát? (HA IGEN) Melyikhez?

MUTASD A KÁRTYÁT - EGY VÁLASZ LEHETSÉGES

01 - római katolikus

02 - görög katolikus

03 - protestáns (református, evangélikus, stb.)

04 - ortodox

05 - zsidó

06 - mohamedán

07 - buddhista

08 - hindu

09 - egyéb

10 - nem, nem tartozik semmilyen valláshoz

99 - NT / nincs véleménye

XX - NV

D11.b. Jár-e Ön - az esküvőket, illetve temetéseket leszámítva - vallási szertartásokra? Ez hetente néhány alkalommal, hetente egyszer, évente néhány alkalommal, évente egyszer vagy még ritkábban, illetve sohasem történik meg?

CSAK EGY VÁLASZ LEHETSÉGES

1 - hetente néhány alkalommal

2 - hetente egyszer

3 - évente néhány alkalommal

4 - évente egyszer vagy még ritkábban

5 - soha

9 - NT / nincs véleménye

X -NV

KÖSZÖNÖM A VÁLASZAIT!

	azonosító -szám	információhiányt okozó hibák száma	korrigálható hibák száma
instruktor:		____ ____	____ ____
GALLUP belső ellenőr:		____ ____	____ ____
rögzítő:		____ ____	____ ____